

V 30 dneh 30 števil

4 strani ob ponedeljkih in dnevih po prazniku

6 strani ob delavnikih

8 strani ob nedeljah

za borih

12 dinarjev mesečno

nudi v Sloveniji samo

„GLAS NARODA“

Mesečna naročnina
12 Din, za inozemstvo 20 Din. Uredništvo: Ljubljana, Gregorčičeva ul. 23. Tel.: 2566, int. 3069 Maribor, Aleksandrova c. 16. Tel. 2290. Celje, Prešernova 6/1

GLAS NARODA

Uprava: Gajeva 1. Telefon 3855. - Ček, račun: Ljubljana št. 14.614. Oglasi po ceniku. Pri večkratnih objavah popust Maribor, Aleksandrova c. 16. Tel. 2290. Celje, Prešernova 6/1

Današnja številka vsebuje:

Zanimive številke o šolstvu

Za spomenik slovenskih vojakov v Judenburgu

Ne gre za bojkot kulture

Velik sadni sejem

Aksum še ni padel

Italijanska letala pred Addis-Abebo

Prvo abesinsko letalo na severni fronti — Hrib Edagahamus v italijanskih rokah — Konzul v Adui ujetnik — Pred abesinskim napadom na Aduo

Rim, 10. oktobra. g. Vesti, da so abesinske čete ponovno zavzele Aduo proglašajo mednarodni italijanski krogi za tendenciozne. Italijansko vrhovno poveljstvo zatrjuje, da je v torek na vsej fronti vladal mir. Kakor kaže položaj, bo italijanska vojska kmalu prodrla do Aksuma. Akcija v Vzhodni Afriki bi se vsekakor pospešeno nadaljevala, ker je postala sprico zadržanja Zeneve še bolj potrebna. Po italijanskem mnenju so izbrpane že vse možnosti mirnega sporazuma, tako da je mogoče italijansko-abesinski spor urediti samo še z oboroženo silo.

Pred novim napadom

Berlin, 10. oktobra. Posebni vojni dopisnik DNB-ja poroča, da je zveza s fronto še zmerom dokaj težka. Dopisnik je včeraj obhodil fronto pri Adigratu in pri tej priliki govoril z generalom Santinijem. General mu je med drugim izjavil, da so njegove čete s forsiranim maršem prodirale od meje do Adigrata in zavzele to mesto tako rekoč brez odpora. Mesto ima okoli 3000 prebivalcev. Ras Sejum, pravi general Santini, je šel te dni v Addis-Abebo, da prispehe cesarju. Odredil je evakuacijo teh obmejnih krajev. Ni še znano, je dodal general Santini, ali gre za dejansko strateško akcijo ali pa za popust rasa Sejuma, da izvabi Italijane v past. Na vsak način računajo Italijani z abesinskim protinapadom na Aduo. Zato tudi utrjuje svoje postojanke. Prebivalstvo zasedenih krajev (dve tretjini sta muslimanski, ena tretjina pa katoliška) ni sovražno razpoloženo proti italijanskim četam, temveč so jih celo začeli oskrbovati z živežem.

General Santini je dalje izjavil, da mu je v veliko osebno zadoščenje, ker je mogel sam zasadi italijansko zastavo v Adigratu, ker je bil leta 1896 kot podporočnik med italijanskimi četami, ki so morale po nesrečni bitki pri Adui izprazniti Adigrat.

Na južni fronti

Na južni fronti so italijanske čete prodrele 50 kilometrov daleč v ogadensko puščavo. Čeprav ni uradnih poročil, se je izvedelo, da je abesinsko vrhovno poveljstvo odposlalo na jug znatne oddelke vojaštva, ki so dobro oboroženi z japonskim orožjem in strelivom.

Tudi na severu se Italijani pripravljajo na nadaljnje prodiranje na abesinsko ozemlje.

Hrib Edagahamus v italijanskih rokah

Reuter poroča iz Rima: Potrjujejo vest, da so Italijani zavzeli hrib Edagahamus južno od Adigrata. Zavzetje tega hriba zapira pot iz Addis-Abebe k morju. O tem se doznajajo še tele podrobnosti:

Ko so italijanska letala opazila, da se pomikajo večji oddelki abesinske vojske proti temu masivu, so Italijani poslali brez odloga svojo kolono izbranih čet, sestavljeno iz domačinov,

da zavzame ta masiv, ker je nenavadno velike važnosti v strateškem pogledu. Nastala je pravcata dirka na obeh straneh: Italijani in Abesinci so hiteli, kdo bo prej zavzel te postojanke. Zdi se, da se je naposled posrečilo Italijanom prehiteti Abesince in zasesti Edagahamus. Zavzetje tega masiva je Italijane stalo silne žrtve. Plezati so morali po strmini, kjer ni nikakih potov, svojih devet tisoč čevljev visoko in to v ledenomrzlem vetru. Ker je masiv prestrm, niso mogli rabiti tankov. Italijani so bili malone prepričani, da bi bilo nemogoče pregnati sovražnika iz postojank na tem masivu, če bi se mu bilo posrečilo pred njim zasesti hrib.

»Messagero« poroča, da so italijanska letala preletela mesto Sokota, ki šteje 5.000 prebivalcev in ki leži 150 km južno od Aduo.

List poroča dalje, da je oddelek abesinske vojske dobil nalog, naj prodre čez mejo italijanske Eritreje in napada italijansko zaledje na črti Senaf-Herasit.

»Popolo d'Italia« poroča, da je prvi italijanski armadni zbor, ki je zavzel Adigrat, moral

odbiti hude abesinske protinapade. Abesinske čete so se umaknile na svoje prvotne položaje po hudih izgubah. Po poročilu istega lista so nad italijanskimi položaji opazili prvo abesinsko letalo. Letelo je v veliki višini.

Izvidniški poleti

Abesinski uradni krogi zatrjujejo, da jim ni znano, da bi bile neke abesinske čete vdrlle v Eritrejo. Abesinska vojska tudi ni zavzela postojank, ki so jih zadnje dni zasedli Italijani. Italijanske letalske eskadrile so izvršile večeraj izvidniške polete nad Huašom, ki je v ravni črti oddaljen 130 km od Addis-Abebe. Kraj leži ob džibutski železnici in baš tam je železnica speljana preko mostu, ki je strateško zelo važen. Druga italijanska letala so opazili nad hararsko deželo južno od Diredave. Ti poleti so napravili vtis, da bo skušala italijanska vojska s severa in juga prodreti v Harar in tako ločiti francosko in angleško Somalijo od Abesinije ter zavzeti železniško progo, ki vodi v abesinsko prestolnico.

Velike spremembe v italijanski armadi?

Zamenjani bodo najvišji častniki

Pariz, 10. oktobra. r. Današnji »Matina« poroča iz Rima, da se v italijanski prestolnici trdovratno širijo glasovi o izpremembah pri nekaterih najvišjih častnikih v vojnem in letalskem ministrstvu. Pri teh izpremembah bo baje prizadet tudi neki državni podtajnik. V zvezi s temi glasovi, pravi dopisnik »Matina«, govorijo tudi o izpremembah v vrstah operativne vojske. Govore med drugim o odstavitvi nekega divizijskega poveljnika. Uradno o tem še ni poročil.

Angleška ocena italijanskih uspehov

LONDON, 10. oktobra. n. »Times« je v današnjem uvodniku o vojaških operacijah v Abesiniji zavzel stališče, da italijanski uspehi niso

prepričevalni. Vojaški strokovnjaki kakor tudi ostala angleška publika se čudijo, da Italijani ne morejo hitreje prodirati v abesinsko ozemlje. Nikakor pa se ne morejo hvaliti s svojimi dosedanjimi uspehi, ki so minimalni, če se pomisli, da na svojem pohodu sploh še niso nalezli na redno abesinsko vojsko.

»Daily Telegraph« pa ugotavlja, da je izzvala v Italiji skrb okoliščina, da doslej ni bila objavljena niti ena službena lista padlih in ranjenec. Nikakor ni verjetno, da Italijani ne bi imeli izgub. Posebej pa je treba poudariti, da od 6. t. m. niso zavzeli niti ene abesinske vasi.

Italijanske dobave v Nemčiji

Rim, 10. oktobra. AA. Poročajo, da je Italija poslala v Nemčijo 2,5 milijarde lir v zlatu, da se tako zavaruje pred gospodar-

skimi in finančnimi sankcijami DN. Uradni krogi te vesti niti ne potrjujejo niti ne demantirajo. Tuji listi zatrjujejo, da je ta denar določen za nabavo raznega blaga v Nemčiji. Finančni krogi so vest sprejeli zelo skeptično.

Utrjevanje Dodekaneza

London, 10. oktobra. n. Agencija Reuter poroča, da Italijani naglo utrjujejo otok Leros na Dodekanezu in ga pretvarjajo v svoj Helgoland. Na otok gradijo veliko pomorsko bazo. Luka je strogo zastražena in pred njo je usidranih 6 podmornic, več rušilcev in 1 krizarka. 50 letal stalno kroži nad vsemi Dodekaneškimi otoki. Na grič, ki se dviga sredi otoka, so speljali zelo široko cesto, pod njim pa so zgradili veliko letališče. Utrdbe se gradijo noč in dan.

Iznani iz Malte

London, 10. oktobra. n. Iz Valette na Malti poročajo, da so policijske oblasti aretirale paroplovnega agenta Mifouda, ki je osumljen, da je vohunil okrog maltskih utrd. Po odredbi vlade pa so bili izgnani iz Malte direktor italijanske letalske agencije Naselli, nekaj italijanskih inženirjev in več drugih oseb.

Konzul v Adui — ujetnik

Reuter poroča iz Addis-Abebe: Italijanski konzul v Adui bo ujetnik rasa Sejuma, poveljnika abesinske severne vojske.

pada Avstrijo in Madjarsko kot Mussolini-jeva vazala.

Tevtik Ruždi Aras na poti v Ženevo

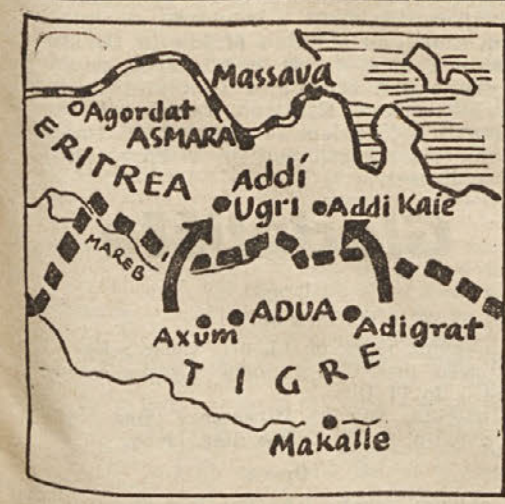
BEograd, 10. oktobra. AA. S soočnim sim-plonom je potoval skozi Beograd zunanji minister turške republike Tevtik Ruždi Aras. Na postaji so ga pozdravili predsednik vlade in zunanji minister dr. Milan Stojadinović, turški poslanik v Beogradu Ali Hajdar z osebjem poslaništva, grški poslanik Mellas, rumunski poslanik Guranesu in albanski poslanik Raulico. Sprejemu so prisostvovali dalje pomočnika zunanjega ministra Martinea in Jurisić, šef protokola zunanjega ministrstva Novaković, kabinetni šef zunanjega ministra Protić in novinarji. Po krajšem razgovoru s predsednikom vlade v salonu postaje je turški zunanji minister nadaljeval pot v Ženevo. Do Zemuna so ga spremljali predsednik vlade in ostali poslaniški. Turški zunanji minister je pooblastil novinarje, naj demantirajo alarmantne vesti o obo-rožitvi Turčije, ki so brez podlage.

Sklepi skupščine DN

Zeneva, 10. oktobra. W. Na današnjem zasedanju skupščine DN, ki je sklepala o sankcijah proti Italiji, sta se vzdržala glasovanja avstrijski in madjarski delegat. Švicarski delegat Motte je poudaril, da ostane Švica v sporu nevtralna. Ruski delegat Potemkin se je zavzemal za striktno izvajanje sankcij po paktu DN. Za njim so govorili še zastopniki Čileja, Venezuele, Meksike, Haitov, Grčije in Jugoslavije.

Nemcem v Klajpedi 23 mandatov

Klajpeda, 10. oktobra. p. Na osnovi uradnih podatkov o poslenjih volitvah so litvanske liste dobile pet mandatov, in sicer Zveza Litvancev tri, centum litvanskih poljedelcev in delavska stranka skupno dva. Nemški stranki pripade 23 mandatov. O enem mandatu pa bo volilni odbor objavil končni rezultat v ponedeljek. Volitve so po zakonu sedaj zaključene.

ABESINCI V ERITREJI?

Po poročilih velikih evropskih agencij (Reuter, DNB, Havas i. dr.) so takozvane »smrtne legije« vdrlle v Eritrejo in osvojile mesteca Addis Kaie, ki leži kakih 45 km za eritrejsko-abesinsko mejo. Okoli 4000 Abesincev, kakor pravijo ista poročila, pa je marširalo na Adigrat z namenom, da prepere Italijanom zveze z zaledjem. Puščice na sliki nam kažejo smeri teh vpadov, o katerih ni podrobnosti.

Politični utrinki

Politična posvetovanja pri g. Davidoviću

Na stanovanju g. Ljube Davidovića je bila 8. t. m. konferenca, ki so se je udeležili gg.: Joca Jovanović, Milan Grol, Božidar Vlačić in Milan Gavrilović. Na konferenci sta Milan Gavrilović in Božidar Vlačić referirala o zagrebškem sestanku. Oba šefa beogradske izvenparlamentarne opozicije sta izrazila svoje zadovoljstvo z rezultati tega sestanka. Stalni odbor združene opozicije se bo sestal koncem tega meseca ali začetkom novembra.

G. Lazić se bo vrnil v zemljoradniško stranko

Zagrebaški »Jutarnji list« poroča, da je g. Voja Lazić podpredsednik Narodne skupščine vprašal zastopnike zemljoradniške stranke, pod kakšnimi pogoji bi se mogel vrniti v stranko. Njegov emisar dr. Bogdan Petrović, odvetnik iz Sremske Mitrovice, ki je bil svojačasno izvoljen za podpredsednika stranke, je zahteval sestanek z dr. Dragoljubom Jovanovićem. Ker pa dr. Dragoljuba Jovanovića takrat ni bilo v Beogradu, se je podpredsednik obrnil na dr. Mirka Petrovića, odvetnika iz Beograda, od katerega je dobil odgovor, da proti povratku Voje Lazića v stranko ni nobenih posebnih zaprek. Pač pa bi se to moglo zgoditi samo s pogojem, da Voja Lazić izstopi iz Narodne skupščine, to se pravi, da predloži ostavko na mandat.

Govor dr. Mačka

Pri posvetitvi kapelice v Remetinecu, občina Stupnik, erez zagrebaški, se je vršila svečanost, ki jo je opravil zagrebaški nadškof Ante Bauer, prisostvovalo ji je pa okoli tisoč oseb. Prisotna sta bila tudi dr. Vladimir Maček in dr. Ivo Pernar. Po cerkvenem obredu je imel dr. Vlado Maček kratek nagovor na zbrane ljudi. Dejal je, da so predniki Hrvatov prišli v te kraje pred 1300 leti in so že tedaj verovali v Boga, čeprav niso bili kristjani. Če evangelij pravi: »Ljubi svojega bližnjega kakor samega sebe!« pomeni, da moramo vsi delati, ne pa, da nekdo dela, druga pa drži križem roke in uživa plodove tujega dela. Če kmet vzlikla: »Živela svobodna Hrvatska!« s tem ne misli na okvirjeno Hrvatsko, temveč misli na socialno pravičnost in enakost, da bomo vsi enaki. Nadaljni govor dr. Mačka je prekinila huda ploha.

IRZ bo zahtevala definitivno odobritev

Centralna pisarna JRZ v Beogradu pripravlja vse potrebno za predložitev prijave oblasti za definitivno odobritev JRZ. Dosedaj je organizacijski odbor JRZ zbiral po 30 prijav za vstop v stranko iz polovice srezov v dveh tretjinah banovin. Istočasno je odbor zaključil organiziranje odborov v onih krajih, v katerih so se zbiral podpisani. Pisarni JRZ je že dosedaj dospelo zadostno število prijav iz notranjosti države, tako da bi se lahko na podlagi teh prijav zamoglo zahtevati definitivno odobrenje stranke. Vendar zatrjujejo, da se bo pa to zgodilo šele čez nekaj dni, ker je večji del materiala na poti v Beograd. Tako pravijo, da bo do ponedeljka posredovan celoten material iz Slovenije.

Gospod Miša Trifunović o politični situaciji

V Kragujevac je dospel bivši minister in član izvršnega odbora JRZ g. Miša Trifunović z namenom, da organizira mestni odbor imenovane stranke. Pri tej priliki je g. Trifunović imel obširen političen govor, v katerem je med drugim dejal tudi tole: Prišel sem, da vam tolmačim novo politiko, ki jo je pričela vlada g. M. Stojadinovića. Ta politika ima namen, da popolnoma stopi bivše NRS, SLS, JMO v enotno močno narodno stranko. S tem se pa ne pravi, da JRZ ne misli sprejemati tudi pristaje ostalih strank. Nova politična orijentacija, ki jo je odredila ustanovitev JRZ ima razlog v tem, da se vse javno življenje države mora postaviti ne na ministre, ne na osebnosti ali državno oblast, pač pa na sam narod. Bivša NRS se je od nekada borila za svobodo in demokracijo. Država bo srečna in silna — je zaključil g. M. Trifunović — če bo razpolagala z velikimi političnimi strankami, ker je državi potreben edinstven in složen narod.

Za edinstveno opozicijsko stranko

V Užicu je bil v nedeljo shod srbijanske opozicije in je bila med drugim sprejeta resolucija, ki ima štiri točke. Prva točka se glasi: »Shod izraža soglasno željo, da se iz združene opozicije formira stranka s programom, ki bo zadovoljil potrebe širokih slojev in ki bo zadovoljil socialne, gospodarske in finančne potrebe našega naroda, upoštevajoč pri tem gospodarsko strukturo današnje družbe.« V drugi točki se zahtevajo novi politični zakoni, sestavljeni v demokratskem duhu. Resolucija je bila dostavljena: »Šefom združene opozicije Davidoviću, Jovanoviću, Vilderju in dr. Mačku.«

Vremenska napoved

Novi sad: V Primorju oblačno, deloma oblačno tudi v ostalih predelih. Temperatura se ni mnogo izpremenila, v zadnjih 24 urah je padlo nekoliko dežja v Primorju. Najnižja temperatura Plevlje 9 C, najvišja Niš 31 C.

Vremenska napoved za jutri: Toplo vreme s povečanjem oblačnosti na severni in severozahodni polovici države. Na južni polovici bo prevladovalo lepo vreme. Sonce vzhaja ob 5.47, zahaja ob 17.02.

Dunaj: Spremenljiva oblačnost, nestalno vreme.

Republike v Grčiji ni več

Kondilis je sestavil novo vlado,

ki bo opravljala regentske posle do plebiscita — Proglášeno je obsedno stanje

Atene, 10. oktobra. General Kondilis je danes sestavil novo grško vlado, ki je takole sestavljena: predsednik vlade in finančni minister general Kondilis, podpredsednik vlade in zunanji minister Teodofis, vojni minister general Papagos, poveljnik prvega armadnega zbora v Atenah, minister za mornarico Tusmanis, minister za letalstvo Nikolaidis, notranji minister Spinis, pravosodni minister Kloris, minister za narodno gospodarstvo Temuzoris, minister za promet Mavromihaelis, državni podtajnik v vojnem ministrstvu Merkulis.

Vlada generala Kondilisa se bo predstavila narodni skupščini danes popoldne ko bo prisegla. Nato bo narodna skupščina proglasila abolicijo dosedanjega republikanskega režima.

Vlada generala Kondilisa bo opravljala regentske funkcije do končnega plebiscita, ki bo 3. novembra t. l.

Predsednik vlade general Kondilis je dal izjavo, da je na prošnjo poveljnikov vseh vojaških sil v državi pristal na sestavo vlade.

Po sestavi vlade je general Kondilis sprejel zastopnika agencije Avale in mu dal tole izjavo: Vlada, ki sem jo sestavil, bo izvedla plebiscit. Republikanski režim bo danes popoldne ukinila narodna skupščina. Do konca plebiscita bo ministrski svet vršil funkcije vrhovne oblasti.

Atene, 10. oktobra. AA. V Atenah in na vsem Grškem je proglašeno obsedno stanje. V vsej Grčiji vlada red in mir. Nikjer ni prišlo do incidentov. V Atenah je popoln red. Vojaški oddelki so zasedli poslopje pošte in brzojava in najvažnejše točke v prestolnici.

Vsi atenski listi so izdali posebno izdajo, v kateri obveščajo grški narod o najnovejših dogodkih.

Maksimós — zastopnik pri DN

Atene, 10. oktobra. AA. Dosedanji zunanji minister Maksimós bo zastopal Grčijo tudi v bodoče pri DN.

Z bliskovito naglico

Atene, 10. oktobra. Posebno poročilo dopisnika agencije Avale:

Davi so predsednika vlade Tsaldarisa obiskali general Papagos, poveljnik prvega armadnega zbora, general Repas, poveljnik letalstva, in general Ikonos. Predsednika vlade so prosili, naj jih sprejme v avdijenco v svojih prostorih na bulvaru Kraljice Sofije.

Tsaldaris se je takoj odpeljal s svojim avtomobilom v svoje stanovanje. Na tem sestanku so generali, kakor se je zvedelo, prosili Tsaldarisa, naj glede na sedanji položaj takoj reši vprašanje izpremembe režima radi obnove monarhije.

Predsednik vlade Tsaldaris je odgovoril, da takega sklepa ne more storiti, dokler se ne posvetuje z ostalimi člani svoje vlade.

Tsaldaris je takoj sklical izredno sejo vlade. Na tej seji je ministrski svet sklenil, naj vlada poda ostavko.

Kakor hitro je vlada odstopila, so voditelji grške vojske prosili podpredsednika grške vlade in ministra vojske generala Kondilisa, naj sestavi novo vlado.

General Kondilis tega ni takoj sprejel, marveč je izjavil, da se bo najprvo posvetoval. Po posvetu je general Kondilis sestavil novo vlado, kakor smo že sporočili.

Kondilis je obenem imenoval nove guvernerje provinc, in sicer te-le gospode: guverner Makedonije Mandas, član ljudske stranke; guverner Epira Liman, član ljudske stranke; guverner Krete Varnas, izven strank; guverner Trakije Angelopoulos, radikalni nacionalist.

Nova vlada je sestavljena iz članov skrajne desnice, članov Tsaldariseve ljudske stranke, zastopnikov radikalnih nacionalistov, članov stranke generala Kondilisa in članov stranke generala Metaksasa. Lista nove vlade dokazuje, da želi sodelovati z narodno skupščino.

Prva seja nove vlade

Koj po svoji sestavi je vlada imela svojo prvo sejo, na kateri je sklenila:

1. da prispeže vlada pred narodno skupščino danes popoldne;
2. da zahteva od vlade, naj ukine republikanski režim in da vladi pooblastilo, da vrši funkcije regentstva;
3. da bo plebiscit 3. novembra in
4. da se proglasi obsedno stanje.

Čim sem zvedel za te dogodke, sem se podvzval v ministrstvo vojske, kjer sem se predstavil pobočniku predsednika vlade Kondilisa.

Kondilis me je takoj povabil v svoj kabinet, kjer so bili zbrani člani njegove vlade.

Predsednik vlade me je sprejel sila ljubeznivo in mi izjavil:

Vi ste bili prvi novinar, ki sem mu dal izjavo, da je treba izpremeniti režim v korist monarhistične obnove.

Prav tako ste prvi novinar, ki mu dajem izjavo kot predsednik ministrskega sveta. Vlada, ki sem jo sestavil, bo takoj izvedla plebiscit. Republikanski režim bo ukinjen danes popoldne v parlamentu. Plebiscit bo 3. novembra. Dotlej bo ministrski svet izvajal funkcije vrhovne oblasti.

Obsedno stanje

V vladnih krogih izjavljajo, da je nova vlada po svoji sestavi parlamentarna in da se bo danes popoldne predstavila narodni skupščini. Vlada ima nalogo izvršiti plebiscit.

Obsedno stanje je proglašeno, kakor pravijo vladni krogi, da bi s tem preprečili morebitne neredne in morebitne poizkuse skrajnih elementov, zlasti komunistov. Naglašajo tudi, da nova vlada ni revolucionarnega značaja.

Obenem z ukinitvijo republikanskega režima bo uvedena monarhistična ustava iz leta 1911., ki bo stopila še nocoj v veljavo. Po plebiscitu bo vlada podala ostavko, na kar bo parlament imenoval novo vlado.

Pred sestankom nar. skupščine

18. t. m. bo seja kluba vladne večine — Kdo bo izvoljen v predsedništvo nar. skupščine in senata?

Beograd, 10. oktobra. b. Čez dober teden dni se sestane po določilih ustave narodna skupščina na redno zasedanje, ki se otvori s kraljevim ukazom. V političnih krogih se pričakuje, da se z zasedanjem narodne skupščine in senata zopet poživijo politično življenje in glavno zanimanje je sedaj osredotočeno na vprašanje predsedništva v narodni skupščini in senatu. Dosedanjima predsedništvoma obeh zbornic poteče namreč funkcija 20. oktobra. Med poslanci, ki se nahajajo v Beogradu že par dni in so se večeraj poklonili na grobu pokojnega kralja, se z vso živahnostjo razpravlja o prihodnjih volitvah v narodno skupščino. Kraljevska vlada se ni reševala o tem vprašanju, vendar se v političnih krogih, ki stoje blizu vlade, zatrjuje, da bosta obe kandidaturi za predsedniško mesto tako v skupščini kakor v senatu zasedeni z dosedanjimi pristajši kraljevske vlade. V svrhu nadaljnega dela v parlamentu bo sklicana, kakor se zatrjuje, 18. oktobra seja kluba vladne večine, na kateri se bo razpravljalo tudi o osehah bodočega skupščinskega predsedstva. Dejstvo, da dosedanji predsednik narodne skupščine Stevan Čirić ni pristopil v JRZ, izključuje možnost, da bi bil on ponovno izvoljen za predsednika narodne skupščine. Isto je z ostalimi tremi podpredsedniki narodne skupščine dr. Markićem, dr. Režkom in Vojo Lazićem. Akcija drugih klubov v narodni skupščini se v glavnem giblje v smeri pridobivanja novih članov. V parlamentu je opažati vse te dni živahno zbiranje poslanecev, zlasti bivši ministrski predsednik g. Jevtić zahaja stalno v prostore svojega kluba, kjer se sestaja s člani Jugoslovanskega kluba.

danjimi pristajši kraljevske vlade. V svrhu nadaljnega dela v parlamentu bo sklicana, kakor se zatrjuje, 18. oktobra seja kluba vladne večine, na kateri se bo razpravljalo tudi o osehah bodočega skupščinskega predsedstva. Dejstvo, da dosedanji predsednik narodne skupščine Stevan Čirić ni pristopil v JRZ, izključuje možnost, da bi bil on ponovno izvoljen za predsednika narodne skupščine. Isto je z ostalimi tremi podpredsedniki narodne skupščine dr. Markićem, dr. Režkom in Vojo Lazićem. Akcija drugih klubov v narodni skupščini se v glavnem giblje v smeri pridobivanja novih članov. V parlamentu je opažati vse te dni živahno zbiranje poslanecev, zlasti bivši ministrski predsednik g. Jevtić zahaja stalno v prostore svojega kluba, kjer se sestaja s člani Jugoslovanskega kluba.

Odločitev o uradniških plačah še ni padla

Beograd, 10. oktobra. b. Danes dopoldne od 10. do 12.15 je bila seja ekonomskega finančnega odbora ministrov. Na seji se je poleg ostalih vprašanj razpravljalo tudi o vprašanju izpremembe uredbe uradniških plač. Razpravljalo se je pa o tem samo v načelu in ni padla o tem še nikaka odločitev.

Dr. Maček in srbiska opozicija

Zagreb, 10. oktobra. b. Snoči je dr. Vladimir Maček sprejel dopisnika osiješkega »Hrvatskega lista«. Ob tej priliki je o razgovorih, ki so se vršili v Zagrebu med predstavnikmi srbijanske izvenparlamentarne opozicije in predstavniki kmetijske demokratske koalicije, izjavil: »Razgovori so

Zadnje vesti

Atene, 10. oktobra. Posebno poročilo dopisnika agencije Avale: Velika narodna skupščina je sprejela tele sklepe: 1.) Ukinje se republikanska vladavinska oblika v Grčiji; 2.) uveljavi se monarhistična ustava iz 1911. leta; 3.) plebiscit se bo vršil 3. novembra t. l.; 4.) dotlej bo predsednik ministrskega sveta general Kondilis kraljev namestnik. — Seja je bila zaključena ob 19.15.

Addis-Abeba, 10. oktobra. AA. Po vesteh iz Makabe so abesinske čete sestrelile neko italijansko letalo. Vsa štirilanska posadka je bila pobita. Italijansko letalo so opazili tudi v Hararu in Diredavi. Letalo so po vsej priliki jemala fotografske posnetke. O usodi Adue krožijo še vedno najrazličnejše vesti.

MA in Balk. zveza za pakt DN

Zeneva, 10. oktobra. AA. Davi je prispel v Zenevo pooblaščen minister in poslanik kraljevine Jugoslavije v Parizu dr. Božidar Purić, ki je prisostvoval današnjemu zasedanju skupščine DN.

Na nocojšnji seji skupščine DN je jugoslovanski delegat dal v imenu vseh treh vlad Male antante tole izjavo:

Gospod predsednik! V imenu vseh treh vlad Male antante mi je čast podati tole izjavo:

Po našem mnenju gre predvsem za izvajanje pakta. Sledili smo vsej razpravi, ne da bi hoteli posegati v podrobnosti spora, ki se je med tem še razširil. Ker smo že izjavili, da ostanemo zvesti paktu DN, bomo natančno izvedli njegovo določbo.

V imenu Balkanske zveze je grški zunanji minister Maksimós dal enako izjavo.

Kraljeva namestnika na Oplencu

TOPOLA, 10. oktobra. AA. Danes ob 10. sta se pripeljala na Oplenec z avtomobilom, da se za obelodni smrti blagopokojnega viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja poklonita pred grobom, kraljeva namestnika dr. Radenko Stanković in dr. Ivo Perović. Takoj po prihodu sta kraljeva namestnika odšla na grob blagopokojnega kralja, prižgala voščeni in ostala nekaj minut v pobožnem molku. Nato sta si kraljeva namestnika ogledala cerkev in se vrnili z avtomobilom nazaj v Beograd.

TOPOLA, 10. oktobra. Danes dopoldne je pripotovala na Oplenec mnogo deputacij iz vse države, da se poklonijo spominu blagopokojnega kralja. Med drugimi so prišli tudi učenci beogradskega moškega učiteljskega, okoli 120 po številu, z ravnateljem dr. Mirkom Krstićem in profesorji.

Shodi združene opozicije

Beograd, 10. oktobra. b. Združena opozicija je za nedeljo napovedala več shodov tako v Smederevski Palanci, Jagodini, Čupriji, Leskovcu, Vranji, Črnavi in Bihaću. V nedeljo 27. t. m. pa bo velik manifestacijski shod združene opozicije v Šabcu, na katerem bodo govorili Ljuba Davidović, Joca Jovanović, Milan Grol, Ivan Ribar, Božidar Vlačić, Peter Marković kakor tudi drugi iz vodstva bivše demokratske in zemljoradniške stranke.

Čehoslovaki na Oplencu

Beograd, 10. oktobra. b. 13. oktobra bodo prispeli v Beograd Čehoslovaki, da se poklonijo v imenu češkoslovaškega naroda na grobu pokojnega kralja Aleksandra. Vodstvo delegacije je prevzel predsednik Saveza češkoslovaških mest dr. Peter Zenkel iz Prage.

Osebnosti vesti

BEograd, 10. oktobra. Premešeni so: za kontrolorja v sedmi skupini kurilnice v Mariboru Ivan Vureiniger, dozda kontrolor v isti skupini na postaji Maribor-koroški kol.; za kontrolorja v sedmi skupini v Pragerskem Ivan Polanec, dozda kontrolor v isti skupini na postaji Maribor glavni kolodvor; za kontrolorja v sedmi skupini na postaji Ljubljana gl. kol. Emanuel Petrić, dozda kontrolor iste skupine v Pragerskem; za kontrolorja v sedmi skupini na postaji v Pljuzi Alojzij Tikvič, kontrolor iste skupine na postaji v Zidanem mostu.

Beograd, 10. oktobra. b. Pri generalni direkciji drž. železnice v Beogradu sta upokojena kontrolorja Milan Makuc in Hrastnik Jakob. Premešeni je v kmetijski oddelke direkcije drž. železnice v Ljubljani kontrolor kurilnice v Kraljevo, Zehaber Otokar. Postavljen je pri pošti v Sarajevu Hladnik Pavel, pri upravi policije v Sarajevu pa Meze Ernest.

Gledališče

Drama

Začetek ob 20. uri

11. oktobra, petek ob 15. uri: Vihar v kozarec. Dijaska predstava po globoko znanih cenah od 5 do 14 Din.

12. oktobra, sobota: Direktor Čampa. Izven.

13. oktobra, nedelja: Tuje dete. Izven.

Opera

12. oktobra, sobota: Angelina. Otvorilna predstava. Premiera. Red A.

13. oktobra, nedelja ob 15. uri: Mala Florant. Izven. Znižane cene od 30 Din navzdol. — Ob 20. uri: Boeacacio. Izven. Znižane cene od 30 Din navzdol.

SENTJAKOBKO GLEDALIŠČE

Začetek ob 20.15.

Sobota 12. t. m. »Legionarije, otvorilna predstava.

Nedelja 13. t. m. »Legionarije.

bili med odposlanci srbijanske združene opozicije in odposlanci kmetijske demokratske opozicije in so se vodili v znamenju popolne iskrenosti tako z ene, kakor z druge strani. Smo na dobri poti in ne bomo ostali samo pri teh razgovorih, temveč se bodo pogajanja spet nadaljevala.

Ceškosl. in angleški poslanik pri Stojadinoviću

Beograd, 10. oktobra. b. Predsednik vlade dr. Milan Stojadinović je danes dopoldne sprejel v svojem kabinetu v ministstvu zunanjih poslov poslanika češkoslovaške republike v Beogradu dr. Girsu in poslanika Velike Britanije g. Cambella.

Čitajte in razširjajte

»Glas naroda«!

Čevlji, okrašeni s perjem fazanov, so naj-novejša moda. Vsaj razstavljalci na letošnji veliki čevljarski in usnjarski razstavi v Londonu trde tako.

Vesti iz Italije

Sklepi deželne goriškega odbora

Na svoji zadnji seji je deželni odbor goriški obravnaval obšinske zadeve in sklenil:

Idrja: Izpremembe proračuna, nagrade galsilem za l. 1935.

Ajdovščina: Izmene proračunskih postavk.

Bovec: Reprezentancijski stroški. Sprejem odškodnine za razlastitev zemljišča, ki ga je zasledila vojaška uprava.

Cerkno: Ureditve posojila pri Montu.

Dobrovo: Prispevek za nakup krojev mladim fašistom.

Dornberg: Zgraditev šolskega poslopja v Zalogah, najetje posojila 123.450 L.

Gorica: Ustanovitev realne gimnazije, najem šolskih prostorov na račun deželne uprave. Osvoboditev Alojzije Culiat od trgovsk. kavicje. Prispevek inž. Visintinu za obisk tečaja za obrambo proti zrakoplovom. Trošarina na gradbeni material. Tržni pravilnik. Odložen je bil nakup premičnin za mestno bolnišnico.

Grahovo: Izprememba proračuna.

Grar: Ureditve posojila pri Montu.

Kal nad Kanalom: Izpremembe v proračunu, izmena in ojačanje postavk.

Renče: Zavarovanja šolskega poslopja v Renčah in na Gradišču proti požaru. Dobrodelna kongregacija, izprememba proračuna in podelitev nagrade tajniku.

Rihemberk: Izmene in povišanje proračunskih postavk. Najemina prostorov, ki se uporabljajo za stanovanja učiteljev.

Soca: Užitninska tarifa. Saša Rafael, osvoboditev trgovinske kavicje.

Sv. Lucija: Reprezentancijski stroški. Nakup po-
deželskega radijskega aparata.

Sv. Križ vipavski: Izmene proračunskih postavk.

Sembič: Izmene proračunskih postavk.

Tolmin: Zavržena je bila prošnja Ane Golja za oprostitve trgovinske kavicje.

Vipava: Prispevek zaostanka za fašistovsko božičnico.

Izpred tribunala

S sekro nad očeta, Ivan Doljak iz Grgarja je svojemu očetu Josipu Doljaku grozil z sebiro. Na pozorišče zločina so prišli karabinerji, ki jih je pa neka Štefanija Širok pri tej priliki razžalila. Sodišče je obsodilo Ivana Doljaka na 6 mesecev strogega zapor, Štefanijo Širok pa pogojno na 6 mesecev navadnega zapor.

Drzna tihotapka. Apolonijo Peternelj od Novakov pri Cernem je pač bližnja meje zapeljala, da je tihotapila. Pri tem delu jo je zasledila obmejna milica, ki se ji je ona upirala in jo žalila. Obsojena je bila na 7 mesecev strogega zapor in na 130 lir globe.

Tatvina kovčega in kar je bilo v njem. V Ajdovščini se je pred gostilno ustavil tovorni avto. V nesrečnem trenutku je Josip Samec izmaknil iz njega zaprt kovčeg, meneč, da je v njem bogve kaj. Bila je razna boljša lončenina in galanterijsko blago, vredno dovolj, da si je z njim nakopal 14 mesecev strogega zapor in 1.400 L denarne kazni.

Dve veseljakini. Prva je bila iz Spodnje Idrije in se je pisala Hladin Marija, druga Svetlitič Franciška je bila iz Šebrelj, obe mladi. Ustavili sta se v Črnem vrhu in ker ni nikjer zapisano, da ženske ne bi smele piti vina, sta ga usekali nekaj čez mero. To se jima je po-
znej, ko sta šli iz gostilne, po cesti nekoliko utepalo. Karabinerji, ki tudi ženskega nerada na cesti ne vidijo radi, so ju ustavili. Bili sta pa že toliko korajžni, da sta se jim postavili po robu. Obsojeni sta Marija na 6 mesecev zapor, Franciška pa, ki se ji je takšna nezdoda primerila že v drugo, na 8 mesecev in 20 dni navadnega zapor.

Ce vzame vdovec sestro pokojne žene. Alojz Ušaj z Visokega pri Vitovljah se je tako poročil. Živel je z ujo deset let. Prva žena mu je zapustila sina in človek bi rekel, da bo pastrku, če želi mora imeti mačeho, najboljšo pri takšni mačehi, ki je obenem njegova teta. Ali nekaj le ni moglo biti v redu. Ušaj je svojo drugo ženo pretepal in jo zaklepal v sobo, dokler se ona ni takšnega življenja naveličala in poslala vaški babici listka z napisom, da naj jo reši, ker jo hoče mož ubiti. Babica je stvar ovadila in stvar je prišla pred tribunal. Ušaj se je opravičeval, da se je svoje druge žene iznevidel, ker je grdo ravnala z njegovim otrokom iz prvega zakona. Sicer je sestra njegove prve žene, pa čisto drugačnega temperamenta. Ker pa navzlic temu ne bi bil smel svoje žene pretepati, je zapirali in ji grozili s smrtjo, ga je sodišče obsodilo na eno leto strogega zapor.

Umetnik, ki je premagal usodo

Ljubljana, 10. oktobra.

V Ljubljano je prispela originalna umetniška družina, ki zasluži zaradi svoje posebnosti in zaradi čudne usode, ki jo je prisilila na to pot, prav posebna pozornost in naklonjenost našega občinstva.

G. Aleksander Klein iz Temešvara se je že pred vojno bavil s slikarstvom. V vojni ga je dosegla neljuba usoda in ga telesno tako pohabila, da ni bil nikakor več sposoben za izvrševanje svojega prejšnjega poklica. Granata ga je namreč tako poškodovala, da sta mu omtveli obe roki. Vzlic temu g. Klein ni obupal, ampak se je oprijel čisto svojevrstne misli: Če mu je usoda prepovedala slediti svojemu nagnjenju na doslej običajni način, se ji hoče pač postaviti po robu in jo premagati.

Ob tej misli se je začel energični invalid uriti za slikanje — z nogo. Na vsak način je hotel doseči tako prožnost nog, ki bi mu tudi v njegovem poklicu popolnoma nadomestila roke. Dve dolgi leti se je trudil in uril predno se je navedel pravilno in primerno držati — z nogo — čopič. Ko se mu je to posrečilo, je pričel slikati in je napredoval od stopnje do stopnje ter končno dosegel tako izvežbanost, da nihče ne bi slutil, kdor gleda njegove slike, da so delo tako težko pohabljenega vojne invalida.

G. Klein, ki v kratkem priredi v Ljubljani razstavo svojih del, je vprico novinarjev danes praktično pokazal svojo spretnost. Z ljubeznivostjo, ki je prav nič ni zasenčilo prestano trpljenje, je vprašal zbrane novinarje, kaj bi želeli, da jim naslika. Ko je nato nekdo izrazil željo, da bi rad videl kako jensko pokrajino, se je g. Klein takoj lotil dela. Priznati moram, da sem v resnici občudoval spretnost tega nenavadnega moža. V primeroma kratkem času sem na slikarskem stojalu, kamor je bil Kleinov

14-letni sin Ladislav napel primeren papir, videl ljubek akvarel, predstavljajoč zgodnje jesensko pokrajino. Ako bi tudi menil, da umetnik slika po spominu, to nič ne zasenči dejstva, da je z nogo naslikal nekaj in v času, česar marsikaj zdrav slikar ne bi napravil, oziroma mogel napraviti, niti z roko.

V neprisiljenem razgovoru, prepletenem z vrsto živahnih spominov, nam je g. Klein pripovedoval o svojem potovanju po svetu. Odkar se je kot invalid priboril do take slikarske izvežbanosti, je z družino vred prepotoval že malone ves svet. Edino v Avstraliji še ni bil. V vsakem mestu, kamor pride, priredi razstavo in ostane po dva tedna. Na teh potovanjih ga stalno spremljata žena in sin, ki v vsem delita njegovo usodo. Gospa sama je tudi spretna slikarica in v posebni tehniki slika na svilo in drugo blago razne ornamentalne in figurativne motive. Prav tako kaže tudi sin Ladislav, ki pri slikanju verno streže očetu, veliko slikarsko nadarjenost.

Po naših mestih so bili Kleinovi povsod prijazno sprejeti. Z velikim zanimanjem je posečala poleg odraslih umetnikove razstave povsod zlasti tudi mladina. Tako so v Nišu dijaki tamošnje gimnazije s tolikšnim občudovanjem in navdušenjem opazovali delo g. Kleina, da bi ga bili skoraj odrili.

O tem izrednem fenomenu življenjske energije bomo še poročali, ko otvori svojo umetniško razstavo, za danes pa naše občinstvo samo opozarjamo nanj. Prav posebej pa priporočamo šolskim vodstvom in vsem vzgojiteljem, naj omogočijo mladini, da si ogleda tega izrednega človeka zdrave, odlične življenjske energije, ki nam je danes vsem tako potrebna kakor vsakdanji kruh.

Zanimive številke o šolstvu v krškem srezu

Krški srez šteje 59.809 prebivalcev in ima 31 narodnih šol. Povprečno pride na 1929 prebivalcev ena narodna šola. Učencev je 9445, od tega je 4791 deklic in 4654 dečkov. Vse šole imajo 242 odelenj ali razredov in 173 učiteljev in učiteljic, od katerih je 90 poročenih. Veroučiteljev in kontraktualnih je 54. Skupaj torej 227 učiteljev. 28 učiteljev je članov pri CMD; pri Kolu Jug. sester je 9 učiteljic, pri Sokolu je 149 učiteljev, od katerih je 89 učiteljic. Pri JS je 124 učiteljev. Pri RK je 119 učiteljev, pri Slov. šol. Matici je 22 učiteljev, pri Vodnikovi družbi pa 16 učiteljev.

Kakor že rečeno, šteje krški srez 59.809 prebivalcev, od katerih je pismenih 52.005, ki so se tega osnovnega znanja naučili v šoli, v vojski se jih je naučilo 20; drugje pa 415. Nad 7000 ljudi je nepismenih, to so z ogromno večino otroci, ki še niso dosegli po starosti šolske obveznosti. V Cerkljah ob Krki se je vršil gospodinjinski tečaj, ki ga je vodila uč. gđc. Francka Hlebec s pomočjo gđc. Mahničeve z zelo zadovoljivim uspehom. Vzgojila je 12 gospodinj za razne panoge gospodinjanskega dela, ki bi jih morala znati vsaka bodoča gospodinja. Nekateri teh gospodinj imajo že dobre službe. Tečaj je prejel 500.— Din podpore.

Od 31 šol ima samo 21 šol šolskih dvorišč in 4 vodovode, ostale pa imajo več ali manj oddaljene vodnjake.

Vsi učitelji so prejeli Din 3.128.730'95 plače, k temu je prispevala banska uprava v iznosu Din 2391'—. Učiteljske stanarine pa so znašale Din 812.091'54, ki jih plačujejo kakor znano občinske uprave.

Od šol. proračunov so izplačale občine vsem šolam Din 458.419'30, kar je s celotnimi proračuni vseh občin v razmerju 4'90 : 1. Dejansko pa so vse šole potrošile samo 438.490'41 Din od šol. proračunov.

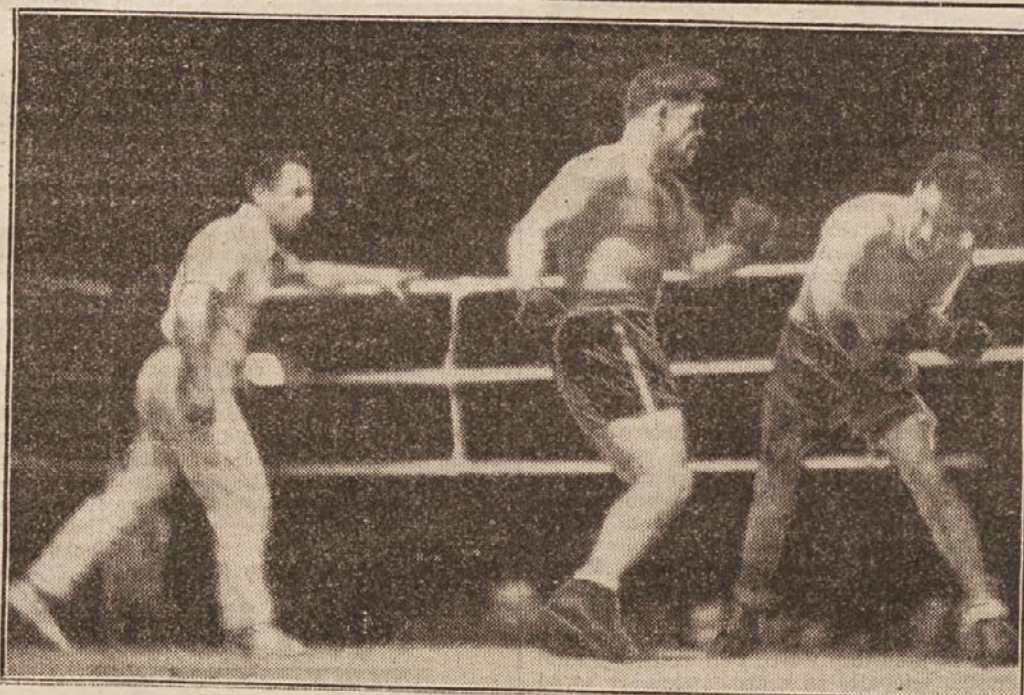
V srezu je na šolah 12 šolskih hranilnic. Vložilo je 568 učencev Din 32.571'71, od tega je vložnega Din 16.730'85 v pošto hranilnico.

V vsem srezu je 542 Sokoličev in Sokolic, pri Podmladku Jadranske Straže je 1500 učencev, pri Podmladku Rdečega Križa je 1552 učencev, pri Mladem Junaku je 3593 učencev.

39 učencev ni obiskovalo šole zaradi duševne zaostalosti, 39 zaradi telesne nesposobnosti in 16 učencev ni hodilo v šolo zaradi nalezljivih bolezni.

Vse učiteljske knjižnice štejejo 13.638 knjig, 4395 brošur in 184 listov. Šolske knjižnice pa izkazujejo 8188 knjig, 1027 brošur in 99 listov. 19 šol izkazuje, da ima dovolj učnih sredstev, malo pa 12 šol.

To so najvažnejši statistični podatki narodnih šol v krškem srezu za preteklo šol. leto, ki utegnejo zanimati naše prebivalstvo. — R. B.

V boksarskem dvoboju med Adolfom Heuserjem (levo) in Italijanom T. Rolandom je bivši evropski mojster Heuser odlično zmagal. Rolando se je v tretjem kolu udal. Slika kaže napet trenutek med dvobojem.

Smrt ugledne narodne žene

Med starejšimi koreninami že dolgo ni bilo tako obilne smrtnet žetve kakor ravno letošnji jesen. Ne mine dan, da ne bi neizprosnna bela žena iz naše srede iztrgala prijatelja ali znanca. V ponedeljek zjutraj je zopet padla nova njena žrtev — umrla je poznana gospa Katina Gorazdova, soproga našega poznanejšega šolnika in nacionalnega delavca Franja Gorazda.

Pokojnica ni bila samo vzgledna soproga in dobra mati, temveč tudi navdušena Jugoslovanka starega kova, ki ne kloni in ne popusti od svojega prepričanja. Že pred

47 leti je gospa Gorazdova kot vredna pomočnica svojega moža stopila med narod ter pri podeželskem ženstvu, poleg smisla za lepa in koristna ročna dela ter pametno gospodinjstvo, neumorno vžigala tudi ljubezen do lastnega naroda. Še danes ne morejo stare ženske po gorenjskih selih pozabiti te plemenite in delavne gospe, ki je znala svetovati in pomagati povsod.

Predvojni nacionalisti se je dobro spominjajo še iz časov, ko je bila njena hiša zbirališče mladih odločnih predvojnih Jugoslovancev. In med vojsko — kako dobro so jo poznali srbski ujetniki. »Naša majka« so jo nazivali, kajti vedeli so, kje imajo pričakovati utehi in pomoči. — Čeravno je vsega primanjkovalo, za Srbe je bilo vedno

KINO UNION

Telefon 2221

Silen uspeh pri sinočnji premijeri!

Chopinov poslovilni valček

Zasedba: Wolfgang Liebeneiner, Hanna Wagg, R. Romanovsky

Glasba: Chopin, Liszt.

Predstave ob 16, 19.15, 21.15 uri.

Predprodaja vstopnic od 10—12.30 in od 15. ure dalje pri blagajni kina.

Dopolnilo: Uvertura k Straussovi opereti »Netopir«, igra Dunajska filharmonija, Foxov najnovejši zvočni tehnik

kruha in tobaka. Gospe Gorazdove niso uplašili detektivni, ne konfidenti in ne neštete policijske preiskave.

V takem neupogljivem jugoslovanskem duhu je pokojnica vzgojila tudi vse svoje otroke.

Kljub temu, da je g. Gorazdova dosegla lepo starost 70 let, bo njena smrt nad njenimi znanci globoko odjeknila. Njena smrt je pa nenadomestljiva izguba za njeno užalošeno rodbino, kajti izgubila je z njo res pravo ženo in plemenito dobro mater. Plemenita pokojnica naj spi večno spanje, njeni potrti rodbini in vsem žalujočim naše iskreno sožalje. — ke.

Za spomenik slovenskih vojakov v Judenburgu

Vponedeljek, dne 7. t. m. so se na poziv pripravljalnega odbora Zveze bojevnikov sestali v mestni posvetovalnici ljubljanski bivši vojak 17. pešpolka, nadalje bivši vojak iz drugih polkov ter drugi ugledni meščani.

Zastopan je bil tudi mestni župan ljubljanski g. dr. Ravnihar po magistratnem tajniku g. dr. Graselliju. V imenu pripravljalnega odbora zveze bojevnikov je poročal g. dr. Kamušič o akciji Judenburžanov za postavitev spomenika našim slovenskim vojakom, ki so umrli med svetovno vojno v Judenburgu. Kakor so Judenburžani iz lastnega nagiba vsa leta po vojni skrbeli za grobove naših fantov in mož, ki počivajo na judenburškem pokopališču, z enako pieteto kot za svoje lastne grobove, tako so sedaj na pokopališču pripravili lepo kapelo, v kateri je vzdana grobnica. Tu bodo položeni k večnemu počitku zemeljski ostanki naših slovenskih vojakov. Kapelo krasi krasna freska akad. slikarja Thome, v oltarno mizo nad grobnico pa je vzidana marmornata plošča, na kateri so vklesana imena vseh 83 slovenskih vojakov. Preureditev kapele so izvršili judenburžani na lastno pobudo in niso zahtevali od Slovencev nobenega doprinosu k tozadevnim stroškom. Ob splošnem pritrdjevanju pa je bilo sklenjeno, da bomo mi Slovenci sami prevzeli nase stroške za preureditev kapele, ker bo grobnica predvsem služila za večni počitek naših slovenskih ljudi, bivših vojakov. Na ta način se bomo dostojno oddolžili Judenburžanom za njihovo plemenito delo in počastili obenem spomin naših umrlih rojakov-vojakov.

Zaradi preskrbe prepotrebne denarja se je izvolil poseben odbor, sestavljen iz bivših vojakov 17. pešpolka in drugih uglednih Slovencev. Ta odbor bo izvedel nabitno akcijo po vsej Sloveniji in bo tudi odposlal k blagoslovitvi te grobnice, ki bo 27. t. m. v Judenburgu, posebno deputacijo. Ker gre tu za slovensko čast in jugoslovanski ponos, ne bomo dopustili, da bi morali tuji državljani nositi stroške za napravo skupne grobnice slovenskih vojakov. Zato je pričakovati, da bo vsak Slovenec in vsako slovensko podjetje poslalo svoj prispevek. Ker pa je samo malo časa na razpolago, so vsi naprošeni, da nakažejo svoj prispevek čimprej na knezoškofijski ordinariat v Ljubljani z označbo, da je prispevek namenjen za judenburški spomenik. Imena darovalcev bodo objavljena.

V navedeni odbor so bili izvoljeni sledeči gospodje: Predsednik župnik Hafner Jernej, podpredsednik industrijalec Rado Hribar, tajnik Franc Kramar, blagajnik Josip Potokar, odborniki: dr. Juro Adlešič, Bizovičar Ivan, Hribar Ivan, Jagodic Franc, dr. Juvan Alojz, dr. Kulovec Franc, dr. Kamušič Josip, dr. Kuhelj Karol, Knific Emil, ing. Mačkovšek Janko, Mihelič Alojz, dr. Vladimir Ravnihar, ing. Franc Rueh, Rudolf Schmidt, širca Ignac, Sturm Radu, dr. Voršič Jože, Wagner Rudolf, Zupančič Leopold. Odbor posluje začasno v pisarni dr. Kamušiča, odvetnika v Ljubljani, Tav. čarjeva 10.

Radio

Petek, 11. oktobra.

Ljubljana: 11.00: Šolska ura: Koruški Slovenci (Uršič France) — 12.00: reproducirani koncert resne glasbe — 12.45: vreme, poročila — 13.00: čas, obvestila — 13.15: narodne pesmi s spremljevanjem Radijskega orkestra (pojo ga. Neralova, gđc. Mišičeva, gg. Gostič in Janko) — 14.00: vreme, borza — 18.00: o ženski izobrazbi (Dora Vodnikova) — 18.20: Simfonijska suita na ploščah — 18.40: delavska ura; problemi zasebnih nameščenecv (Češnovak Slavko) — 19.00: čas, vreme, poročila, spored, obvestila — 19.30: nacionalna ura — 20.00: prenos iz Zagreba — 22.00: čas, vreme, poročila, spored — 22.15: Citre solo (Mezgilitz).

Dnevni dogodki

× Nacionalna ura. Ob 19.30 bo predaval publicist dr. Joca Tomašević o 15-letnici koroškega plebiscita. Prenos iz Zagreba.

× Poroka. V Beogradu sta se v sredo poročila g. Anžić Srećko, rudarski inženjer v Rovni Beki in gđ. Ela Zekić, slušateljica prava na beograjski univerzi, hčerka advokata dr. Zekića, narodnega poslanca, izvoljenega na Mačkovi listi. Za pričo so bili g. minister Krek, g. dr. Koce, narodni poslanec, in g. Žitnik Alojzij, uradnik Vojne uprave v Beogradu. Poročil ju je tukajšnji slov. duhovnik g. Ulaga. Čestitamo!

× 23. žrtev rtanjske katastrofe. V Boljevcu je po hudem trpljenju podlegel poškodbam, ki jih je dobil pri strašni nesreči v rtanjskem rudniku delavec Mihajlo Tepavac iz Like. On je 23. žrtev te katastrofe. Zapušta ženo in štiri nepreskrbljene otroke. 13 dni se je boril s smrtjo. Pokopali so ga na pokopališču v Boljevcu. Stanje nekaterih ponesrečenih rudarjev je še vedno brezupno, tako da črna lista žrtev rtanjske katastrofe najbrže še ni zaključena.

× Koroška svoboda in nerazdeljena! Pod tem naslovom prinaša graška »Tagespost« uvodnik, ki dokazuje dogodke pred najstarejšimi leti pod lupo koroškega separatizma in avstrijskega gledanja na vprašanje avtohtonega slovenskega koroškega prebivalstva. Mi na žalost ne moremo trenutno osvetliti takratnega dejanskega stanja in s prstom pokazati na povzrojeni rezultat 15.279 proti 22.025 zaradi višje sile. Kljub temu pa tudi avtor uvodnika ne more mimo zgodovinske resnice, ki jo dobesedno razodeva svojim bralcem tako-le: »Pri tem je treba poudariti, da je mnogo glasov za Avstrijo bilo oddanih od koroških Slovencev, ki žive tisoč let v neločljivi skupnosti usode in kulture s koroškimi Nemci«.

Radi dežja odpovedane
konjske dirke
se bodo vršile
v nedeljo dne 13. oktobra
v polnem obsegu
na fužinah pri Ljubljani

Startalo bo preko 50 jahalnih in kasaških konj. Poleg tega bo nastopilo tudi 15 banovinskih žrebcev.

× Drž. hipotekarna banka bo namestila 70 pripravnikov. Državna hipotekarna banka je razpisala natečaj za 70 uradniških pripravnikov. Prošnje je treba nasloviti do 25. t. m. na naslov Centrale Drž. hipotekarne banke v Beogradu.

× Za nadzornika srednjih šol pri kr. banski upravi je imenovan prof. Ivan Dolenc, doslej v Mostarju. Prof. Bogomil Remec, doslej ravnatelj v Kruscu, je premeščen kot ravnatelj na II. drž. gimnazijo v Ljubljani.

× Djuro Ružič sušaski župan. Za predsednika občine na Sušaku je imenovan Djuro Ružič, za podpredsednika pa Miroslav Kolacio. Djuro Ružiča pozna tudi naša javnost po njegovem delovanju za zvezo Slovencev s Sušakom.

× Potres v Banja Luki. V torek in v četrtek so čutili v Banja Luki več potresnih sunkov. Deset dni že traja v mestu in okolici manjše tresenje zemlje, katero spremlja podzemno bobnenje.

Telefon 88-87

V petek 11. t. m. ob 20. uri predava
dr. Breznik:

„Prirodne lepote Švice“

Po predavanju predvajamo film:

Doktor X

Film predvajamo tudi v nedeljo 13. t. m.
ob 11. uri dopoldne

Vstopnina Din 3.—

× Josip Rijavec bo pel v Moskvi. Naš slavní tenorist Josip Rijavec, ki je bil doslej angažiran v Pragi, je sklenil pogodbo za dve gostovanji v Moskvi. Iz Moskve pa bo odpotoval v Madrid, kjer bo priredil tri samostojne koncerte.

× Kmetška dekleta se zanimajo za balet. Več kmetjskih deklet iz okolice Novega Sada prav pridno obiskuje baletno šolo »Bajic« v Novem Sadu, katero vodi koreografinja Stefa Popović-Kraljeva, bivša primabalerina in režiserka baleta drž. opere v Berlinu. Izjavila je, da je odkrila med kmetjskimi dekleti za plesno umetnost zelo talentirana dekleta.

× Vaje v obrambi proti zračnim napadom. Za drugo polovico meseca oktobra so določene tudi za vso Dravsko banovino vaje v obrambi proti zračnemu napadu v vseh večjih krajih. Velike važnosti je, da je občinstvo natančno poučeno v obrambi, kako se bo moglo vsak čas podnevi in ponoči obvarovati pred strašnimi posledicami sovražnih napadov iz zraka. Le oni, ki bo spoznal novo orožje in nov način bojevanja in se bo znal pred njim čuvati, bo lahko obvaroval sebe in bližnjega gotovo škode in smrti. V založbi »Podmladka Rdečega križa« je izšla kratka, poljudno in pregledno spisana brošurica (Dr. Rus: Kaj moramo vedeti o zrač-

Poiasnilo uradništva

Ne gre za bojkot kulture!

V zadnjem času so se v napačni luči obravnavali in tolmačili ukrepi uradništva, predvsem omejitve pri naročanju revij in pri včlanjenju v društvi. Odpoved revij in članstva se je pojavila sama po sebi kot posledica znižanja prejemkov. Do tega je privedla uradniška skrajna sila. Izjaviti moramo, da so izšle te omejitve v izdatkih spontano iz članstva kot začasen ukrep, dokler se ne izvrši predvidena revizija uredbe in se s tem omogoči obnovitev naročanja revij in delovanja v društvi, v kolikor je to zvezano z izdatki. Iz tega se tudi vidi, da o bojkotnem namenu ni govora. Zato so bila vsa kulturna in druga društva naprosena, da tudi s svoje strani pokrenejo potrebno, da se socialni položaj uradništva popravi in vzpostavi v normalno stanje tudi glede kulturne življenja, v kolikor je bilo to s posledicami uredbe prizadeto.

Javnost ni zadosti informirana, v kako težek položaj je prešla z uredbo velika množina nameščenstva. Le temeljita obzročje bi pokazala pravo sliko socialnih posledic.

Da je nameščenstvo v obupnem položaju, dokazujejo sklepi sreskih učiteljskih društev, ki zahtevajo zaradi znižanja izdatkov omejitve v lastni organizaciji. Društva zahtevajo, da prestane izhajati mesečnik »Prosveta«, ki ga izdaja JUJ za organizacijo dela v kmetstvo in gospodinjstvo nadaljevalnih šolah in za povzdigo vaše kulture. Prav tako zahtevajo ukinitve peda-

nih napadov?), ki vsebuje najvažnejše tozadevne podatke. Knjižnica se dobi proti malenkostni ceni 3 Din pri banovinskem odboru Rdečega križa v Ljubljani, Čopova cesta 1 (Delavska zbornica). Šolskim vodstvom, uradom, raznim ustanovam kakor tudi privatnikom priporočamo to knjižico.

× Zaplenjen saharin. V zadržanem zalivu so naše oblasti zaplenile tihotapcem 98 kg saharina. Finančni organi so opazili tihotapce v čolnu in so jih začeli zasledovati. Tihotapci so zmetali iz čolna v morje več zavojev, v katerih je bilo najbrže utihotapljen blago. Srečno so pobegnili. Ko so pa finančni organi preiskali bližnji otoček »Idol«, so našli med kamenjem 98 kg saharina.

× Na grozdi! Jugosl. turing klub priredi v nedeljo 13. t. m. izlet v Mokronog na Trgalev in vabi vse svoje člane, da se ga udeležijo. Prijave za avtobus sprejema v soboto od 10. do 12. Putnik, Gajeva ulica. Dobrodošli tudi nečlani!

Ljubljana

Dnevna pratika

Petek, 11. oktobra: Katoličani: Nikazij — Pravoslavni: 28. septembra. Hariton.

Dežurne lekarne:

Dr. Kmet, Tyrseva cesta 41, Trakoczy, ded., Mestni trg 4, Ustar, Selenburgova ulica 7.

* Komemoracija na Kongresnem trgu je bila res nad vse dostojna žalna svečanost, ki je vsem navzočim segla globoko v srce. Prirediteljski odbor jo je res izvrstno pripravil do najmanjših podrobnosti, zato pa moramo še prav posebno pohvaliti glavnega aranžerja g. Pelana in vse njegove sodelavce, zlasti pri težkem delu razvrstitve in obvladovanja tako velikih množic, predvsem pa mladine. V prvi vrsti bi bila pa prav mladina morala vse videti in tudi slišati, česar pa ni bilo mogoče, ker ni bilo zvočnikov. Zato je bil skoraj izgubljen pravi vtis res klasično lepega govora župana g. dr. Ravniharja, ki so ga pa lahko natanko slišali po radiju po vsej državi. Ne bomo raziskovali, kdo je zakrivil to pomanjkljivost, ki je vzbudila veliko nezadovoljnost vseh od govorniškega odra bolj oddaljenih, pač pa želimo, da bi pri nobeni tako veliki prireditvi več ne manjkalo zvočnikov. Skrb za zvočnike naj pa mestni magistrat kar za stalno odda mestni elektrarni ali pa komurkoli, da ne bi bilo več izgovorov in vračanja krivde na drugega.

* Novi predsednik apelacijskega sodišča v Ljubljani dr. Golja je danes nastopil svoje službeno mesto.

* Sentjakobčani otvorijo sezono v soboto 12. t. m. ob 20.15 z Govekarjevo ljudsko igro s petjem »Legionarji«. Lavro igra ga. Ervina Petrovičeva, pisarja Raka g. Karus, Nandeta, g. Hanžič, Brnjica g. Eyper. V ostalih vlogah nastopajo še dame Bučarjeva, Černičeva, Gorjupova, Grgurevičeva, Grumova in Šubičeva ter gospodje Burger, Lavrenčič, Milčinski, Moser, Savnik, Vizjak, Urbič. Režijo vodi g. Miran Petrovič. Uprava odra je nabavila nove udobne sedee. V nedeljo 13. t. m. se igra ponovi. Ker je za predstavo veliko zanimanje, naj kupi občinstvo vstopnice že v predprodaji, ki bo od sobote dalje od 15. do 17. in od 10. do 12. ure ter eno uro pred predstavo.

* Šahovski klub »Triglav« sporela svojim članom in drugim šahovskim interesantom, da prične v petek 11. t. m. z rednim delovanjem v jenski in zimski sezoni. Ta dan se vrši brzoturnir za mesec oktober. Ker ima klub za tekočo sezono pripravljen obširen spored, je klubovo vodstvo odredilo že za torek 15. t. m. pričetek turnirja za prehodni klubov pokal, za katerega se vrši borba že deseto leto. Na ta turnir prav posebno opozarjamo vse one naše šahiste, ki še niso včlanjeni po drugih šahovskih društvi. Igralni večeri so vsak torek in petek v areni »Narodnega doma« ob 8. naprej.

* Lastnike in najemnike njiv ob Smartinski cesti prosi mestno poglavarstvo, naj vozijo gnoj na kupe čim dalje od ceste, a raztrosijo naj jih čimprej, ko bo kazalo za dež, da ne bo dolgotrajnega smrada.

* S kolom ga je oplazil. V bolnišnico so pripeljali mlinarskega pomočnika Franca Belo iz Zaboršta pri Domžalah, ki ga je v prepiru uda-

goškega lista »Popotnik«, čigar naročnina je za člane učiteljske organizacije obvezna, sklepala pa so tudi o drugih merah. Učiteljsko bi ne pokrenilo tega, da ni v obupnem položaju.

To nam dovolj jasno priča, da za izvedene omejitve nameščenstva ni bilo treba iniciativ, temveč so se vršile spontano in so si organične edinice morale osvojiti zahteve svojega članstva. To in pa dejstvo, da zadevajo sklepi članstva tudi lastne organizacije in njihove ustanove, demantira trditve, da so v ozadju uradniških ukrepov politične tendence ter da se dajo organizacije izrabljati od politične strani. Za take trditve ni osnove in smo jih dolžni odločno zavrniti.

Če je poseglo uradništvo po svojih zadnjih ustanovah, menda ni treba utemeljevati, da v ozadju ni nikakih tendenc. Članstvo istočasno po avtentičnih informacijah obveščamo, da se najresneje dela na izpremembah uredbe.

V Ljubljani, dne 8. oktobra 1935.

Jugoslovensko učiteljsko združenje, sekcija za dravsko banovino v Ljubljani

Predsednik: Ivan Dimnik.

Tajnik: M. Kumelj.

Zveza organizacij mestnih uslužbencev v Ljubljani.

Predsednik: Fran Jančigaj.

Tajnik: Rado Pelan.

KINO SLOGA

Ljubljanski Dvor

Telefon 2730

Premiera sijajne burke

Kontrolor Wagon Lits

Film, ki bo vzbudil mnogo zabave in smeha!

GEORG ALEXANDER, THEO LINGEN, OLLY VON FLINT

Kot dopolnilo najnovejši Foxov zvočni tednik in Salogra Dodove pustolovščine v zraku.

Predstave ob 16., 19.15 in 21.15. uri.

JUTRI MATINEJA ob 14.15 uri z enotnimi cenami 4.50 Din na poljubnem prostoru.

Pat in Patachon kot čuvarja morale

ril s kolom Josip Marn. Bela je zadobil na levi roki težke poškodbe in se bo moral zdraviti v bolnišnici. Marn se pa bo moral seveda zaradi poškodbe zagovarjati pred sodniki.

* Delavski prosvetni večer »Zarja« bo v soboto 12. t. m. ob 20. uri v dvorani Delavske zbornice. Podroben spored v izlozbah trgovin.

* Opozorjamo na prvo dijaško predstavo letošnje sezone, ki bo danes ob 15. uri v ljubljanskem drami. Vprizori se drama »Vihar v kozarici«. Cene od 5 do 14 Din.

* »Direktor Čampac« in »Tuje dete«, ki sta imeli na premieri tako velik uspeh, se vprizorita kot izven predstavi, in sicer »Direktor Čampac« v soboto 12. t. m., »Tuje dete« v nedeljo 13. t. m. Veljajo običajne dramske cene.

* Otvoritev operne sezone bo jutri 12. t. m. Kakor že javljeno se vprizori prvič na slovenskem odru Rosinijeva opera »Pepelka Angelina«, za red A. — V nedeljo sta dve operetni predstvi, in sicer popoldne ob 15. uri znana ljubljanska splitska opereta »Mala Floranica« v običajni zasedbi, z g. Gradišem-Danešem v vlogi šiora Bepa. Zvečer ob 20. uri pa Suppejeva klasična opereta »Bocaccio« z go. Gjurgjenac v naslovni vlogi. Obakrat veljajo globoko znižane operne cene od 30 Din navzdol.

Maribor

△ Narodno gledališče. Petek, 11. oktobra: Zaprt. — Sobota 12. oktobra ob 20. uri: »Bratje Karamazovi«. Red B. — Nedelja 13. oktobra ob 20. uri: »Tartuffe«.

△ Iz sovraštva sta ga zabodla. Včeraj sta stala pred malim kazenskim senatom 25 letni delavec Franc Domanjko iz Vučje vasi in 21 letni delavec Andrej Habjančič z Globočkega vrha. Oba sta obtožena, da sta letos 25. marca v Vučji vasi napadla posestnikovega sina Josipa Markovića in ga z dolgim kuhinjskim nožem večkrat zabodla v hrbet. Napadla sta ga iz sovraštva, ki je nastalo že pred leti zaradi nekega dekleta. Domanjko je bil obsojen na 8 mesecev, Habjančič pa na en mesec strogega zapora.

△ Prometna nesreča. Včeraj okoli 12. ure je iz Aleksandrove ceste privozil v Kolodvorsko ulico neki nepoznan avtomobilist, ki je z vso silo treščil v kamenito soho vrtnarja Jemca. Osební avtomobil je po-

Kontrolor spalnih vagonov

PREMIERA V KINU SLOGI

Ker je film »Abesinija 1935« deležen tolikšnega zanimanja, da so že tretji teden predstave v Beogradu in Zagrebu dnevno razprodane, se je morala ljubljanska premiera preložiti. Film pride pa prav gotovo že v začetku drugega tedna na spored v Slogu. Medtem časom pa se bo od danes naprej predvajala

prav posrečena dobra burka »Kontrolor spalnih vagonov«. V tem filmu igra glavno vlogo, kakor vidite že iz slik, priljubljeni Georg Aleksander, ki so ga marsikateri že dolgo pogrešali v Ljubljani. Film je izredno zabaven, poln humorja, komičnih zapletljajev. Tudi napete avtodirke in lepe pokrajinske slike iz čudovite francoske rivijere bodo marsikateroga zelo razveselile. Muziko in slagerje je komponiral W. Meisel, za režijo pa odgovarja znani R. Eichberg. Kontrolor Wagon Lits v osebi g. Georga Aleksandra bo tedaj od danes naprej zabaval ljubljansko filmsko publiko, da bodo še dolgo mislili nanj.

V dopolnilnem sporedu bomo videli najnovejši Foxov tednik.

dri več metrov ograje in se zaletel v električni drog. Zaradi sunka se je strgala električna žica, ki je padla preko ulice. Sreča je, da takrat ni bilo na cesti ljudi, ki bi jih bila električna struja gotovo poškodovala. Pri trčenju pa se je poškodoval tudi šofer, ker je z vso silo zadel s prsmi v volan in ga zlomil.

△ Že drugi pobegnili. Poročali smo, da je nedavno odšla z doma 9 letna Rozalija Šauperlova in obstojal je upravičen sum, da so dekleta v Betnavskem gozdu ukradli cigani. Rozika se je čez nekaj dni vrnila domov na Koroško cesto 41, a je včeraj zopet odšla. Starši so menili, da je hčerka pri svoji teti v Razvanju, kjer je pa tudi niso našli.

△ Ne 19., ampak v ponedeljek 14. t. m. bodo na Maribor priplula »sovrážna« letala in vprizorila napad s plinskimi bombami. O vsem potrebnem, kako se ima občinstvo ravnati ob tej priliki, bodo izdana pravočasno navodila. Pričetek vaj bo ob 14. uri.

△ Sušerič v kaznilnici. Danes dopoldne so uklenjenega peljali skozi mesto v kaznilnico na Pobreški cesti Ivana Sušeriča, ki je bil pred kratkim obsojen zaradi umora žene in hčerke na dosmrtno ječo. S seboj je moral nesli tudi nekaj blaga, da bo v ječi še izgotovil nekatera naročila, ki jih je prevzel pred zločinom.

△ Grajski kino. Danes največji film letošnje sezone »Bengali«. Film so z največjim uspehom predvajali tedne in tedne v Beogradu in Zagrebu. Film, kot jih je le malo in ki bo zadovoljil še tako razvajenega ocenjevalca sodobnih filmov.

△ Kino Union. Danes največje monumentalno filmsko remek delo »Stari in mladi kralji«. Grandiozna vsebina, igra in režija. V glavnih vlogah Emil Jannings, Leopoldina Konstantin in Georg Aleksander.

Celje

■ Sokolsko društvo zaključí vpisovanje telovadečih sokolske mladine 12. oktobra. Zakasnelih prijav društvo ne bo sprejemalo. Na to opozarja ravnateljstva, da sporoče telovadeči mladini, ki posejajo zavode.

■ Društvo »Soča« ima v soboto ob 20 v Narodnem domu predavanje o sedanji kulturi in težavni življenjski borbi naših bratov pod tujim jarmom. Predava dr. L. Črnelj.

■ Tatovi neprestano na delu. Mestna policija nam sporoča, da je v zadnjih dneh izsledila nič manj kot 10 ukradenih koles, za katere pa ne pozna pravih lastnikov. Kolesa so seveda brez evidenčnih tablic, zapiljene so tovarniške številke, posamezni deli koles pa deloma ponarejeni ali pa manjkajo. Kradjejo celo kar zaklenjena kolesa. Tako je bilo včeraj ukradeno kolo znamke »Debrige« zasebniku Korenu Antonu iz veže njegovega stanovanja v Prešernovi ulici 17; pek. mojstru Kohnetu Edvardu izpred neke trgovine črno »Pake kolo«. Velenski Amaliji, šivilji iz Ostrožnega, pa na Dečkovem trgu žensko kolo »Velomerc«. Kolesa so povečini nova, kradjejo pa tudi stara. Denarnico s 650 dinarji pa je oni dan smuknil krošnjarju Cesarju Leopold P., doma iz Hromca pri Krapi.

■ Žetev smrti. V bolnici je včeraj umrl 64 let star Tovornik Jakob, cinkarniški delavec v poklju. — Na svojem domu v Dobrovi pa 73 letni posestnik Čater Blaž. Oba naj v miru počivata! Žalujemo naše sožalje!

■ Nesreče pri kmetiskem delu. Ko je 9. t. m. Giunzej Antonija, vdova po žel. poduradniku, doma v St. Jurju ob J. žel., obirala grozdje, je padla z lestve ter se zlomila desno nogo. Svetel Martin, posestnik, pa je v sredo iz Arca lina gnal vole k mesarju. Vol se mu splasil ter ga hudo poškodoval po levem kolku.

Gospodarstvo

Velik sadni sejem

Veliki I. jugoslovanski sadni sejem v Mariboru prirede združene podružnice Sadjarskega in vrtnarskega društva in Kmetijske družbe mariborskega okrožja. Sejem, pri katerem bo sodelovalo 20 gospodarskih edinic mariborskega okrožja, se bo vršil v dneh od 25. do 28. oktobra t. l. v veliki verandi mariborske pivovarne »Union« na Aleksandrovi cesti.

Že sedaj je pripravljenih skoraj 3000 vzorcev, t. j. 5 vagonov najizbranih pomolozkih jabolčnih sort, ki bodo vzorno vložene v normalne ameriške zabojke. Mnogo jih bo tudi v holandskih zabojih.

Na sadnem sejmu bodo pokazali združeni producenti najboljša, kar more naš kmetovalec pridelati na svoji grudi. S tem bo dana sadnim trgovcem najlepša prilika za nakup znanih in priznanih najboljših štajerskih jabolč. Letošnje leto so jabolka vsled ugodne letine izredno lepo dozorela, so povsem zdrava in kažejo vse znake izredne zrelosti.

Ker so cene jabolkom v Sloveniji primerne, je pričakovati živahne kupčije, posebn-

no še, ker bo reprezentiralo izloženo sadje velike zaloge, ki jih žele prodati kmetovalci trgovcem brez posredovanja iz prve roke.

Za to preureditev je veliko zanimanje med trgovskimi krogi, saj bodo imeli lepo priliko spoznati naš odlični sadni pridelek in se seznaniti z realnostjo in poštenostjo našega kmeta-producenta.

V bodoče se bodo vršili enaki sadni sejmi vsako leto.

Na sadnem sejmu bo tudi razstava grozdja in pokušanje znanih in priznanih štajerskih vin.

Na to prireditve, ki bo prvenstvena v Jugoslaviji, opozarjamo zlasti trgovske kroge iz tu- in inozemstva in jo toplo priporočamo. Vabimo pa tudi vse interese in ljubitelje lepega sadja in jih zagotavljamo, da tako dovršene prireditve v tako velikem obsegu v Jugoslaviji še ni bilo.

Ker padejo trije dnevi sejma (26.—28. okt.) na soboto, nedeljo in ponedeljek, se bo vsak posetnik lahko poslužil polovične voznine.

Zaključek ptujske kmetijsko-obrtne razstave

V nedeljo je bila po uspešni 9 dnevni otvoritvi zaključena tuk. srezko kmetijska in obrtna razstava, ki je, kot smo že poročali, prva te vrste, na kateri so razstavili skupaj naš kmet, obrtnik, industrijec in trgovec, toda že kot prva je vzbujala tako zanimanje ter žela toliko uspeha, da bo morala postati tradicionalna.

Razstava ni bila v prvi vrsti tržnega značaja, temveč je hotela predvsem seznaniti številne obiskovalce, kaj vse pridelja naš kmet, sadjar in vinogradnik, in pokazati dela pridnih rok iz vseh strok našega obrtništva in njihove velike tehnične sposobnosti. Torej je bila nekaka ilustracija kmetijstva in obrtništva našega sreza. Danes v teh težkih časih, ko naš kmet in obrtnik tako težko spravita v denar svoje pridelke in izdelke, imajo slične revije še posebno svoj poudarjeni pomen. To ni samo neke vrste najbolj uspešna reklama, temveč tudi vzpodbuja razstavljalce k tekmovanju o napredku in izpopolnitvi v svoji stroki.

Dobra letina tobaka

V predelih Južne Srbije je žetev tobaka večinoma že končana. Poročila o letošnjem pridelku kažejo, da bo žetev znatno boljše od lanske. Cenijo jo na okroglo 6 milijonov kg. Najboljši pridelki so po kakovosti in količini dal prilepski okraj z 1.600.000 kg. Skoraj isto količino je dal tudi skoplanski okraj, vendar pridelke v kakovosti nekoliko zaostaja za prilepskim. V ostalih okrajih na jugu je žetev prav dobra. Zanimivo je, da producenti tobaka niso izrabili vsega kontingenta, ki jim ga je dala monopolna uprava za leto 1935. Monopolna uprava je namreč odobrila proizvodnjo 10 milij. kg, dočim pa znaša pridelok le 6 milij. kg. Tobačna kultura je imela letos prav povoljne vremenske prilike, ki so zlasti v septembru omogočile pravilno dozorevanje. Producenti, kmetje-zadrugarji, računajo, da bodo letos cene nekoliko boljše od lanskih. V splošnem pa bo letošnji pridelok v Južni Srbiji vršel okoli 100 milij. dinarjev.

Gospodarske vesti

= »Ta-Tax« d. d. odobreno. Svoječasno je že hotela večja skupina otvoriti v Beogradu trgovski magazin »Ta-Tax«, proti če-

mur pa so se odločno uprli posamezni domači trgovci in trgovinske zbornice. Ministrstvo trgovine in industrije je tudi s svoje strani prepovedalo otvoritev tega trgovskega doma. Končno pa je podjetje izročilo svojo prošnjo in pritožbo Državnemu svetu, ki je s svojo odločbo odobril, da sme podjetje otvoriti dom in voditi v njem trgovske posle.

= Davki v naturalijah. Splošna gospodarska kriza je v toliki meri vplivala na splošni gospodarski položaj, da so si ljudje začeli pomagati tudi pri plačevanju davkov. Tako so mnoge občine uvedle pobiranje davkov v naturalijah, predvsem v pšenici. V Vrhu pa ljudje za plačilo davkov delajo pri mestnih delih, kjer se jim mezza zaračuna za davke.

= Beg zlata v Ameriko. Tekom letošnjega leta je bilo na ameriškem denarnem trgu plasiranih 600 milijonov dolarjev, istočasno pa je bilo uvoženega zlata za 804 milij. dolarjev. Ta beg zlata iz Evrope v Ameriko je posledica nestalnih razmer v političnem, gospodarskem in finančnem pogledu v Evropi.

= Grčija prepovedala izvoz živinskih potrebščin. Državni podtajnik za prehrano je prepovedal vsakršen izvoz živinskih potrebščin iz Grčije.

= Svetovne zaloge pšenice. Zaloge pšenice so se cenile koncem septembra na 361,4 milij. bušlov, kar je skoraj za 60 milij. manj nego lansko leto ob istem času.

= Opozorilo uvoznikom iz Nemčije. Bančni in valutni oddelek finančnega ministrstva je te dni ponovno interveniral pri Narodni banki zavojo težko v plačilnem prometu med našo državo in Nemčijo, ki dolguje na klirinških terjatvah že čez 300 milij. dinarjev. Narodna banka je izjavila, da so ostali doslej vsi tozadevni poskusi brezuspešni. Zaradi tega opozarja vse uvoznike nemškega blaga, naj v vsakem slučaju delajo nakupne zaključke edino v markah, ne pa v kaki tuji valuti ali celo dinarjih.

= Podražitev medu v Avstriji. Zaradi slabe letine medu v Avstriji so cene znatno poskočile. Za kg se plačuje 5-60 do 6 šilingov, kar je v primeri z lanskimi cenami podražitev za 25%.

Borzna poročila

DEVIZE

Ljubljana, 10. oktobra. Amsterdam 2960-30—2974-90, Berlin 1756-08—1769-95, Bruselj 737-93—742-99, Curih 1424-22—1431-29, London 214-17—216-22, Newyork 4340-37—4376-68, Pariz 288-32—289-76, Praga 181-48—182-58, Trst 355-03—358-11.

Curih, 10. oktobra. Beograd 7—, Pariz 20-24, London 15-0650, Newyork 307-25, Bruselj 51-8525, Milan 24-9750, Madrid 41-93, Amsterdam 207-75, Berlin 123-60, Dunaj 57-20, Stockholm 77-70, Oslo 75-70, Kopenhagen 67-30, Praga 12-75, Varšava 57-85, Atene 2-90, Carigrad 2-45, Bukarešta 2-50, Helsingfors 664-50, Buenos-Aires 0-8350.

VREDNOSTNI PAPIRI

Zagreb, 10. oktobra. 7% invest. posojilo 75—78—75, Vojna škoda 352—355—353—357, 7% Blerovo posojilo 65—67, 8% Blerovo posojilo 78 r, 6% beglučke obveznice 58—61, Agrarna priv. banka 226—227—227, Dunaj-Zagreb 855—865—860, Dunaj-Beograd 869-06—859-06, Grčija-Zagreb 30-65—31-35—31, Grčija-Beograd 31-85—31-15, Priv. kliring London-Zagreb 236-96—238-56—237-76, Priv. klir. London-Beograd 237 tr., Priv. klir. Madrid-Zagreb 555-50—565-50—560-50, Priv. kliring Madrid-Beograd 570 pon, Trboveljska 105 n, Izis 40 r, Sečer Osijek 132—135—130, 7% stab, pos. v Parizu 75—78—78, Jadranska plovidba 300 n.

BLAGOVNO TRZIŠČE

Novi Sad, 10. oktobra. Pšenica: Bačka 160—165, Bačka ladja 167-50—170, Bačka ladja Begej 165—167-50, Slavonska 162-50—165, Sremska 162-50—167-50, Banaška 162-50—165. Vse je 78 kg in 2%. — Oves: Bački, sremski in slavonski 125—130. — Rž: ne notira. — Ječmen: neizpremenjen. — Koruza: Bačka in sremska 99—101, Banaška 99—103. — Moka: Bačka in sremska 0g in 0gg 239—250, št. 2 210—230, št. 5 190—210, št. 6 170—190, št. 7 150—160, št. 8 112-50—117-50. — Fižol: neizpremenjen. — Otrubi: Bački, sremski in banaški juta vreče 87-50—90, Bački juta vreče ladja 90—92-50. — Krompir: ne notira. Tendencija čvrsta. Promet srednji.

St. 42.070/1935.

Razglas licitacije

Osrednji urad za zavarovanje delavcev v Zagrebu bo izvršil dne 21. oktobra 1935 o 11. uri javno pisмено ofertno licitacijo za uradnih prostorih Okrožnega urada za zavarovanje delavcev v Ljubljani za gradbo uradove hiše ekspoziture ljubljanskega OUZD-a v Kranju:

1. Zidarska dela;
2. Tesarska dela;
3. Kleparska, krovna dela;
4. Mizararska dela;
5. Slikarska dela;
6. Pleskarska dela;
7. Platnene zavese;
8. Kovaška dela;
9. Pečarska dela;
10. Steklarska dela;
11. Linolejska dela;
12. Parketna dela;
13. Elektrotehniška dela.

Za časa razpisa morejo interese dobiti pogoje in vsa ostala navodila pri Okrožnemu uradu za zavarovanje delavcev v Ljubljani in Osrednjemu uradu za zavarovanje delavcev v Zagrebu.

V Zagrebu, dne 10. oktobra 1935.

Osrednji urad za zavarovanje delavcev v Zagrebu.

Zahvala

Vsem, ki ste počastili z mnogimi prelepimi veneci in šopki in z udeležbo na pogrebu spomin moje blagopokojne matere, oziroma sestre, tete in tašče, gospe

MARIJE VESELÁ

in vsem, ki ste mi skušali olajšati bridko izgubo z besedo in dejanjem, izrekam tem potom najvdanejšo zahvalo. Za vsa Vaša dobra dela Vam bo Vsemogočni plačnik.

Posebej pa sem dolžna zahvalo gosp. Dr. Vilku Špornu, zdravniku v Ljubljani, in Marijinim sestram od Čudodelne Svetinje (Vincetinum), ki so moji materi lajšali dolgoletno in mučno trpljenje s požrtvovalnim in človekoljubnim delom.

V Ljubljani, dne 10. oktobra 1935.

Lujza Lovšinova

Ako ste v zadregi

glede prodaj in nakupov

- „ stanovanj
- „ služb
- „ posredovanj kapitala
- „ posojil
- „ raznih informacij

poslužite se vedno učinkovitih

MALIH OGLASOV

„GLASA NARODA“

ki je najcencijši in zato najbolj čitan dnevnik

Slovenske plošče

žaljive, kuplet, petje, godba, harmonika od Din 30.— naprej, samo pri:

Premog, drva, koks

prodaja Vinko Podobnik Tržaška cesta št. 16 Telefon 33-13

ZNIŽANE CENE

dvokoles, otroških, igračnih, invalidskih vozičkov, prevoznih trikotnikov, motorjev, šivalnih strojev. — Ceniki franko! „TRIBUNA“ F. BATJEL, tovarna dvokoles in otroških vozičkov. Ljubljana, Karlovska cesta 4.

Hranilne knjižice

prodate ali kupite najboljše potom moje pisarne. Solidno poslovanje! Priložite znamko! Rudolf Zorč, Ljubljana, Gledališka ul. 12 Telefon 38-10

Ureditel dolgov

potom sodnih in izvensodnih poravnav. Nasveti v konkurznih zadevah in vseh drugih trgovsko-obrtnih poslih. — Strokovne knjigovodske revizije, sestava in aprobačije bilane. Preskrba kreditov, nasveti glede hranilnih vlog in plasiranje istih. — Vsi posli kmečke zaščite. Edina koncesijonirana komercialna pisarna: LOJZE ZAJC, Ljubljana, Gledališka ulica 7. Telefon 38-18

MALI OGLASI

Vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek 5 Din. Drž. in ban. davek 3 Din. Oglasniki, ki iščejo službe, plačajo samo po 25 par za besedo. Pri malih oglasih reklamnega značaja stane petina vrsta 2 Din. Na pismena vprašanja je priložiti za odgovor 2 Din v znakah. — Mali oglasi so plačljivi takoj pri naročilu.

ZASTOPNIK, dobro vpeljan, išče dobave zmognih trdnih z deželnimi pridelki ali žilariami. Cenj. ponudbe z navedbo pogojev pod »Ugoden čas na ogl. odd. lista.

DVOSTANOVANJSKO podkletno hišo s sadnim in zelenjadnim vrtom v Ljubljani prodam. Plača se lahko v hranilnih knjižicah. Javi se pod »Krasna lega« na ogl. odd. lista.

POSESTVO v okolici Kamnika, obstoječe iz hiše s trgovino in gostilno, bi se prodalo samo dobremu trgovcu. Daleč okrog nobene konkurence. Reflektanti naj pošljejo svoje naslove na upravo lista pod »Resen

NA PROGI in blizu Vrhnike oddam dobro vpejano trgovino z mešanim blagom. Najemnina za celo hišo zelo nizka. Sprejemni tudi nekaj v hran. knjižicah. Oddati naslov v ogl. odd. lista pod »Dobra trgovina«.

DOBRI IN AGILNI AKVIZITERJI sedaj lahko uspešno delajo. Zglasiti se pri upravi lista.

STAREGA in novega fižola, vsako množino kupim. Ponudbe pod »Za takoj z navedbo cene in količine na ogl. odd. Glasa naroda.

ISCEMO VELIKO, zračno in svetlo sobo, prazno ali opremljeno z več posteljami za takoj. Ponudbe na oglasni odd. »Glas naroda« pod »Svetla soba«.

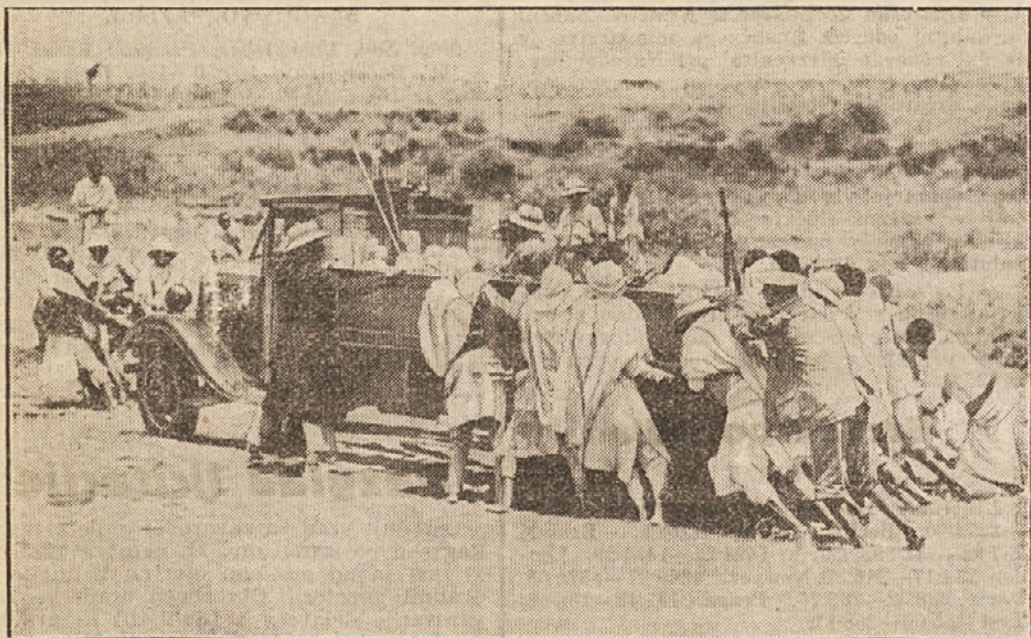
KLISJE

IZDELUJE SE VRSI SOLIDNO

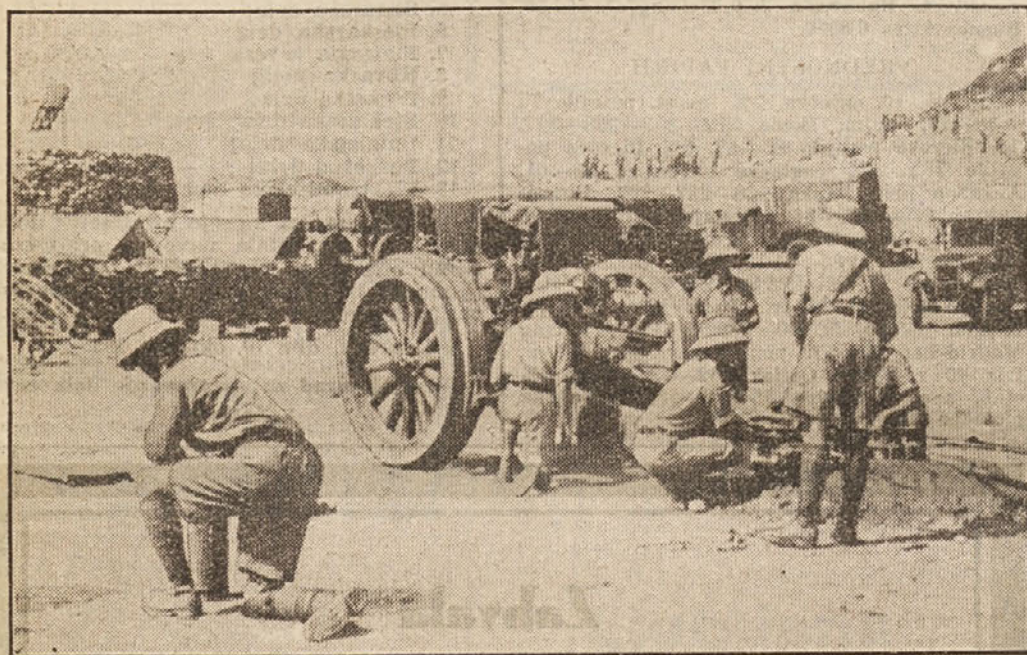
KLISARNA ST. DEU LJUBLJANA DALMATINOVA UL. 13

Naročajte

„Glas naroda“!

Med najboljše zaveznike Abesincev moramo šteti tudi skrajno slabe abesinske ceste. Italijani si morajo sproti graditi ceste, če hočejo prodirati v deželo, Abesinci so pa svojega terena vajeni. Slika kaže, kako vlečejo tovorni avto z municijo in orožjem iz jarka.

Na severozahodu angleške Irlije so se uprli domačini. Angleži so jih ukrotili s pomočjo kazenske ekspedicije. Slika kaže utrjeno taborišče angleških čet, ki napadajo v gorovju skrite postojanke domačinov.

= Sport =

Konjske dirke na Fužinah

Ker je nedeljsko neugodno vreme preprečilo konjske dirke na Fužinah, se bodo dirke vršile v nedeljo 13. t. m. ob 14. popoldne. Za dirke vlada veliko zanimanje, saj se je prijavilo 40 tekmovalcev. Posebno zanimiva bo stava na najboljše konje s pomočjo totalizatorja.

Tekme bodo obsegale: heat vožnjo, t. j. dirka, ki se ponovi dvakrat in mora zmagovalce dvakrat zmagati, da dobi nagrado; propagandne tekme, kjer sodelujejo samo starejši konji nad 12 let, drugi heat, favoriti kot prvi, dirka Dravske banovine, kjer bodo startali samo mlajši konji, tretji heat, jahalno galopsko brez zaprek, jahalno dirko preko zaprek, dvovprežno dirko kasačev, gorenjsko dirko, pri kateri

sodelujejo samo konji, ki so v krvnem sorodstvu z ameriškansko črto in ki se uporabljajo samo za cestno službo. — Na konjske dirke opozarjamo vse občinstvo in ga vabimo k dirkam.

Kolesarske dirke

Medklubske kolesarske dirke kolesarskega društva »Ljubljana« Dobrunje pri Ljubljani, katere so bile radi slabega vremena preložene, bodo v nedeljo 13. t. m. Dirke se vrše točno po objavljenih razpisih.

Start in cilj je pred gostilno g. Kregarja v Stepanji vasi.

Koturaški Savez podzveze Ljubljana obvešča vse kolesarske sekcije, da se vrše v nedeljo 13. t. m. medklubske kolesarske dirke, katere priredi kolesarsko društvo »Ljubljana« s startom in ciljem pred gostilno g. Kregarja.

Naprosajo se vsi funkcionarji in vozači, da se te dirke v čim večjem številu udeležijo. Po dirki bo skupni sestanek in nato društvena sportna zabava.

Hermes : Atletik (Celje)

V nedeljo se vrši prva prvenstvena tekma podsavezne lige v Ljubljani. Kot nasprotnika našim Šiskarjem bomo videli po daljšem predledku moštva celjskih Atletikov. Ponovna forma in pa zadnji rezultati katere so dosegli, bo tekma vsekakor zanimiva. V predtekmi nastopi SK Karlovac proti B moštvo Hermes. Obe tekmi se vršita ob vsakem vremenu na igrišču Hermesa.

Sokolstvo

Delovanje Sokolstva za povzdigo poljedelstva v trebinjskem srezu. Te dni je bila otvorjena v Trebinju poljedelska razstava, ki je kljub slabi letini zaradi suše lepo uspela. Kmetje-Sokoli so razstavili posebne vrste sadja, povrtnine, razne vrste žit in so dobili od ocenjevalne komisije prve nagrade. Tako je Sokolska četa v Dživarju dobila prvo nagrado za posebno vrsto razstavljenega grozdja in čebuljčka. Nekatere Sokolske čete so razstavile tudi odlično vrsto konoplje. Razstavljeno je bilo neko steblo s 40 izrastki. Poleg bombaža so pričeli gojiti kmetje-Sokoli tudi posebno vrsto »kikirikijas«, ki se bo, kakor kaže, posebno dobro obnesla. Razstavljena je bila tudi posebna vrsta ječmena »golač«, ki ga doslej pri nas nismo poznali. Ta vrsta ječmena se odlikuje s tem, da nima opne na zrnih kakor navadni ječmen, in je zaradi tega posebno priporočljiv nadomestek za kavo. Kot kurozita na tej razstavi je bil klas pšenice, katere starost računajo na 120 let.

Kultura

Še en žalni koncert

ob priliki obletnice tragične smrti blagopokojnega Viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja,

Priredila ga je sinoči v stolnici ljubljanske radiofonske postaja in povabila na sodelovanje g. ravnatelja stolnega kora, orgelskega virtuozu, monsign. Stanka Premrla, solista koncertnega pevca g. Toneta Petroviča (soli) in pomnoženi radijski orkester (menda s člani orkestralnega društva Glasbene Matice) pod taktirko g. dirigenta Draga Šijanca.

Sporod je bil za žalno svečanost primeren izbran, skladbe pa vse podane dostojno in umerjeno. G. Premrl itak velja za nedosežnega orgelskega mojstra, ki je tudi to pot sam in pri spremljavah s svojo igro in krasnim registriranjem upravičil svoj velik umetniški sloves.

Tudi orkester se je izkazal, da zna reševati resne zadeve, ne le šlagerjev, poskočnic in sploh lahke glasbe, ki jo je navajen dan za dnem v studiju.

G. Tone Petrovič spada med mlado gardo naših lepe nade vzbujajočih koncertnih pevcev. Njegov glas je probojen in vzorno kultiviran. — Za koncert ni bilo nobene vstopnine, zato je bila cerkev popolnoma zasedena poslušalcev in poslušalk, ki so uživali lepoto in iskrenost resne glasbe.

Z. P.

Stoletnica rojstva C. Saint Saensa

Ves glasbeni svet se na tihem ali pa tudi z vprizarjanjem njegovih glasbenih del, bodisi koncertnih ali opernih, spominja 100 letnice rojstva znamenitega francoskega skladatelja, ki je tudi pri nas občinstvu znan in priljubljen, če ne samo po koncertnih točkah, morda največ po njegovi operi »Samson in Dalila«.

Saint Saens je bil rojen 1. 1835 v Parizu. Tri leta pred Bizetom, nesmrtnim avtorjem opere »Carmen«, sedem let pred Mas-

Modernizacija romunske prestolice

V zadnjih letih izkazuje Bukarešta vprav vročično gradbeno delavnost. V vsaki ulici porirajo stare hiše in grade nove. V treh letih je pridobila Bukarešta okrog 6.000 novih stanovanj. Letos pa bo dosegla rekord, ker bo do Mitrovega dne (to je v Bukarešti selitveni rok) dokončanih 10.000 novih stanovanj.

Največ grade stanovanjske hiše z vsem modernim komfortom. V sredini mesta mestna uprava ne dovoljuje zidati hiš izpod šest nadstropij, pogoste pa so tudi 8 do 10 nadstropne stavbe. Velikanske palače grade ne samo posamezna društva, ampak tudi zasebni podjetniki. Občinski svet ne zaostaja za zasebno inicijativo. Dal je izdelati načrt za novo regulacijo mesta, ki vsebuje trasiranje novih širokih ulic, ureditev predmestij, asfaltni most čez reko Dombovico, melioracijo neštevilnih jezer v bližini mesta, razširjenje in modernizacijo kanalskega omrežja, ureditev velikih parkov itd.

Ob 100 letnici Puškinove smrti

Po vsej Rusiji se vrše priprave za proslavo 100-letnice smrti A. S. Puškina, ki bo leta 1937. Tudi Burjati v Mongoliji se pripravljajo na dostojno proslavo te stoletnice. Burjatsko narodno gledališče pripravlja na novo nekaj Puškinovih del. V burjatski jezik so poleg drugih prevedena tudi tale Puškinova dela: »Boris Godunov«, »Lakomni vitez« in »Kameniti gost«, burjatsko mladinsko gledališče pa bo igralo Puškinovo bajko »O ribiču in ribici«.

senetom. Bil je še sovrstnik Berliozu in Debussiju. Bil je gotovo najpomembnejši francoski skladatelj svojega časa, komponiral je mnogo oper, instrumentalnih del, 5 simfonij, suit, koračnic, klavirskih, violinskih in čelovskih koncertov, pa tudi v komorni glasbi se je krepko razmahnil. Njegove sonate, klavirska tria, kvarteti in kvinteti se odlikujejo po bogati melodiki in krasnem blagolassju. Lepo vrsto je napisal cerkvenih skladb, saj se mu bile orgle najljubši instrument.

Saint Saensu je v zgodovini francoske gasbe zagotovljeno samosvoje častno mesto.

Z. P.

Monumenta artis slovenicae

S srednjeveškim slikarstvom je pri nas težava, ker so nam šole vedno slavile le renesančno in baročno umetnost, zato pa naše občinstvo tudi še ne more ceniti našega tako znamenitega srednjeveškega stenskega slikarstva, ki ga je doslej tako sijajno obdelal dr. Stele v svojem impozantnem delu »Monumenta artis slovenicae«. Mnogo bolj kakor freske bodo pa ugajale v 12. snopcu objavljene oltarne slike, ki se nam jih je pa v primeri s freskami ohranilo le silno malo, namreč doma samo oltar v ptujskem muzeju in pa krilni oltar pri Sv. treh kraljih v Slov. goricah, nadalje slike v cerkvi sv. Miklavža nad Čadramom in slika Jezusovega vstajenja v frančiškanskem samostanu v Ljubljani. Največ slik je gotovo propadlo, druge so se pa razgubile čez mejo v razne zbirke, kakor je prišlo tudi v dunajsko Narodno galerijo dvoje slikanih kril velikega oltarja iz župne cerkve v Kranju. Vse te dragocenosti dr. Stele tudi objavlja v izvrstnih reprodukcijah, razen frančiškanske slike, obenem pa seveda tudi izčrpen komentar, v kakšni zvezi so ta dela z umetnostjo drugih dežel. Prihodnji snopci Spomenikov slovenske umetnosti nam prinesejo prezanjmiivo odkritja na stenah cerkve v Crngobu, nato v posebnem snopcu dobimo še latinske rokopise, ki bodo zaključili I. zvezek in tudi srednjeveško slikarstvo, nato prične takoj izhajati II. zvezek s slikarstvom baroka in romantike.

Prizor ji je sedaj stopil v vsej živi resničnosti pred oči. Izza tistega trenutka je iz dna srca sovražila Jensena, Kid, vse Larsenove, da skoraj bi rekla tudi sama sebe. Bolestno je vživala, če je videla kdaj Kid zamišljeno in užaloščeno, prav z naslodo pa se je smejala danes, ko je prišla tako potrta in zbegana k njej. Ugajalo ji je tudi, ko je videla tovarnarja Larsena, kako je tako nekam potrto stopil iz avtomobila. Ali so morda sanje, ki je o njih govorila Kid, odsev Jensenove slutnje, ki se bo nemara res uresničila? Zdrznila se je ob misli, da utegne Kid postati žrtev Jensenovega neugnanega duha in da bo ponosni uporni inženjer nemara potem le videl njo, ki jo je hotel na tako neljub način poslati v večnost.

III.

Vila tovarnarja Pera Larsena je stala sredi umetnega parka, kakšne dve uri iz mesta. To poletje je prihajalo semkaj skoraj vsak dan obilo gostov, med njimi tudi mnogo takih, ki si jih niso želeli niti Larsenovi niti inženjer Jens. Za danes so bili odpovedani vsi obiski, ker je inženjer Jens že nekaj časa prej izrazil željo, da hoče biti dan pred končnim poskusom sam.

Po zajtrku, pri katerem se je bila zbrala Larsenova obitelj na terasi, so pričakovali Jensa, ki je menda vso noč prečul v laboratoriju. Tovarnar Per Larsen je z nekim čudnim nemirom ogledoval hčerko in rejenko Inge, med tem ko je gospa Elen vzdihovaje ponavljala, da bi morda vendar bilo bolje, ako bi ljudje hoteli ostati pri tem, kar jim narava nudi sama, ne pa da s tolikšnim naporom in predrznostjo trgajo skrivnosti iz njenega naročja.

— Ti tega ne razumeš, mama, se je navduševala Kid, — življenje je večno ugibanje, iskanje in neprestan boj.

— Nič ne rečem, je menila gospa Elen, — menim pa, da smo mi brez ugibanja in iskanja živeli vendar lepše življenje nego ga pozna sedanji rod.

— Toda mama, se je vtaknila Inge vmes, brez boja in iskanja bi po tvoje živeli še tako, kakor so naši predniki pred stoletji. Samo pomisli, s čim bi si danes svetili brez elektrike.

Gospa Elen si je pogladila močno posivele lase in se dobrodušno nasmehnila, češ:

— Mislim, da elektrika ni edina luč, ki nam sveti. Poznam drugo svetlobo, ki je močnejša od te in morda celo močnejša od sonca.

Tovarnar Per Larsen si je pravkar našal smodko.

— Ti si pač vedno stara dobra Elen, se je okrenil k ženi. Živiš s telesom na zemlji, a z dušo v nebesih, ki si jih sproti ustvarjaš sama. Prav za prav moram reči, da bi te za to zavidal, ako ne bi bila moja žena. Mi drugi, veš Elen, pa smo prikovani na zemljo in nismo deležni tvojih nebes.

Gospa je smehljaje odkimala, Kid in Inge sta se smehljali.

— Vsakdo živi, kakor mu je dano in kakor hoče sam. Mislim pa, je mirno utemeljevala gospa, da je smoter vsakega življenja, iskati srečo. V čimer je kdo najde, s tem si življenje izpolni. To je skrivnost vesoljne harmonije, o kateri govorijo umetniki in propovedniki.

— Do te ure še nisem vedela, je zamišljeno pripomnila Kid, da si tudi pesnica, mama. Ako pomislim, moram priznati, da sem v bistvu popolnoma tvojih misli, čeprav meniš, da naš rod ne pozna več tega, kar je bilo tvojemu sveto.

— Saj skokov in presledkov v življenju sploh ni, je resno poudaril gospod Larsen, vse je povezano in prihodnje je vedno posledica prejšnjega. Kjer se nam zdi zveza pretrgana, je to samo dokaz, da nismo prav razumeli preteklosti in zato iz nje ne vidimo mostu v bodočnost.

— Dobro jutro, se je tedaj pojavil na terasi inženjer Jens, visok, slok in zagorel, moški. Kako pa to, da ste se danes vdali filozofiji? Že po vrtu grede sem slišal take duhovite utrinke, da si skoraj nisem upal semkaj.

V očeh se mu je iskril smeh, obraz sam pa je kazal vidne sledove utrujenosti. Gospa Elen ga je gledala kakor nadzemskega bitje, gospod Larsen je s pogledom hotel prebrati iz njega, kaj si obeta od nameravanega poskusa, Kid ga je samo toplo božala z očmi, Inge pa je postala ob njegovem prihodu nemirna in je bilo videti, da išče izgovora, kako bi se lahko odstranila.